

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Marko Prusti & Jere Salomäki

MITÄ HARRASTUS TARJOAA NUO- RELLE?

Harrastuksena jääkiekko Vaasan Sportin junioreissa

Sosiaali- ja terveystieteiden
2017

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Marko Prusti ja Jere Salomäki
Opinnäytetyön nimi	Mitä harrastus tarjoaa nuorelle? Harrastuksena jääkiekko Vaasan Sportin junioreissa.
Vuosi	2017
Kieli	suomi
Sivumäärä	86 + 4 liitettä
Ohjaaja	Ahti Nyman

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä toimeksiantajan, Vaasan Sportin Juniorit Ry:n toimintaan. Tarkoituksena on selvittää mitkä ovat ne syyt, miksi lapset ja nuoret harrastavat jääkiekkoa, mitkä ovat heidän odotuksensa harrastustaan koskien sekä onko voittamisen merkitys heille jääkiekkoilijana kehittymistä tärkeämpää.

Tutkimus perustuu anonyymiin kyselyyn, joka suunnattiin e-lomakekyselynä kolmelle eri kohderyhmälle. Kohderyhmänä oli Vaasan Sportin Junioreiden harrastajat, heidän vanhempansa ja seuran valmentajat. Kyselyyn saatiin yhteensä 278 vastausta, joista 41 oli harrastajilta, 181 heidän vanhemmiltaan ja 56 heidän valmentajiltaan. Vastauksissa seurattiin harrastajan ikää ja sen vaikutusta vastauksiin. Vastaaajaryhmien vastauksia verrattiin keskenään tavoitteena selvittää eroavatko kyselyn kolmen kohderyhmän ajatukset toisistaan. Tutkimus on luonteeltaan kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen.

Tutkimustuloksista havaittiin, että syyt lasten ja nuorten jääkiekkoharrastukselle Vaasan Sportin Junioreissa ovat moninaisia. Vastauksissa vahvan painoarvon sai sosiaalisten suhteiden merkitys osana harrastuksen vetovoimaisuutta. Erityisesti kavereiden rooli motivoivana tekijänä sekä harrastamisen syynä on ilmeinen. Vastauksien perusteella on myös merkittävää huomioida se, että henkilökohtainen kehittyminen on jokaiselle vastaaajaryhmälle merkittävämpi asia kuin voittaminen. Tämä tukee seuran asettamaa strategian muutosta, jossa pelaajien henkilökohtainen kehittyminen on asetettu voittamisen edelle.

ABSTRACT

Author	Marko Prusti and Jere Salomäki
Title	What Does a Hobby Offer to an Adolescent? Ice Hockey as a Hobby at Vaasan Sport Juniors.
Year	2017
Language	Finnish
Pages	86 + 4 Appendices
Name of Supervisor	Ahti Nyman

The purpose of this bachelor's thesis is to get acquainted with the activities of the client organisation Vaasan Sportin Juniorit Ry. The goal for this thesis is to find out why children and adolescents are playing ice hockey, what are their expectations for the hobby and is winning more important for them than evolving as a hockey player?

The research is based on anonymous inquiry that was aimed at three different respondent groups: the players of Vaasan Sportin Juniorit, their parents and the club's coaches. The questionnaire received a total of 278 answers of which 41 were from the players, 181 from their parents and 56 from their coaches. The age of the adolescent and the effect of the age were looked at. The research also compares the responses of different respondent groups to find out if there are any differences between the groups. This research is both qualitative and quantitative.

The research results reveal that there are multiple reasons for children to have this hobby. The responses clearly emphasize the meaning of social relationships. Especially the role of friends as a motivator and a reason to have this hobby were particularly obvious. It is also significant that according to the responses personal development is more important than winning for all respondent groups. This supports the change in club's strategy, to prioritize the personal development rather than winning, and proves that it has been well implemented.

Keywords Having social skills, physical exercise, ice hockey, hobby

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	9
2	LASTEN SOSIAALISET TAIDOT JA SOSIAALISUUS.....	11
	2.1 Sosiaalisuus ja minuuden muotoutuminen.....	11
	2.2 Sosiaaliset taidot ja ryhmässä toimiminen.....	12
	2.3 Ystävien ja kavereiden merkitys.....	16
3	HARRASTUKSENA LIIKUNTA JA URHEILU	19
	3.1 Liikuntaharrastuksen sosiaaliset vaikutukset.....	19
	3.2 Motivaatio liikunnassa.....	20
	3.2.1 Sisäinen motivaatio.....	20
	3.2.2 Ulkoinen motivaatio.....	21
	3.2.3 Motivaatio harrastusympäristössä.....	21
	3.3 Harrastus kasvattaa ja kehittää lasta	22
	3.3.1 Mitä lapset oppivat harrastuksensa kautta	22
	3.4 Joukkueen merkitys	23
	3.5 Urheilun ja liikunnan eroavaisuudet	24
4	URHEILUSEURAT JA NIIDEN TOIMINTA	26
	4.1 Junioriurheiluseurat.....	26
	4.2 Vaasan Sportin juniorit Ry.....	26
	4.3 Junior Sportin tehtävä	27
	4.4 Junior Sportin strategia 2016–2020	27
	4.5 Junior Sportin valmennuksen käsikirja.....	28
	4.5.1 Sport pelaajana.....	28
	4.5.2 Näin valmennetaan Junior Sportissa	28
	4.5.3 Seuran vastuu	29
5	KYSELYTUTKIMUKSEN KOHDERYHMÄT	30
	5.1 Pelaajat.....	30
	5.2 Valmentajat.....	30
	5.3 Vanhemmat.....	32
6	VOITTAMINEN JA KEHITTYMINEN	33

6.1	Voittaminen.....	33
6.2	Kehittyminen.....	34
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	35
7.1	Tutkimusmenetelmät.....	35
7.2	Aineiston kerääminen	36
7.3	Aineiston analysointi	36
7.4	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	37
8	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	40
8.1	Pelaajien vastaukset	40
8.1.1	Vastanneiden harrastajien ikä	40
8.1.2	Syyt jääkiekon harrastukselle.....	41
8.1.3	Mikä harrastamisessa Junior Sportissa on mielekästä?.....	44
8.1.4	Mikä harrastamisessa Junior Sportissa on mahdollisesti epämieluisaa?.....	47
8.1.5	Mitä lapsi kokee saavansa harrastukseltaan Junior Sportissa? ...	49
8.1.6	Voittamisen ja kehityksen tärkeys pelaajille.....	52
8.1.7	Harrastajien mahdolliset kehittämis ehdotukset seuralle	54
8.2	Valmentajien vastaukset	55
8.2.1	Mitä valmentajat olettavat lapsen saavan harrastukseltaan?.....	56
8.2.2	Valmentajien näkemys voittamisen ja kehityksen merkityksestä pelaajille.....	59
8.2.3	Valmentajien henkilökohtainen näkemys voittamisen ja kehityksen merkityksestä	60
8.3	Vanhempien vastaukset	61
8.3.1	Lasten iät	62
8.3.2	Mitä vanhemmat ajattelevat lapsen saavan harrastukseltaan JuniorSportissa?	63
8.3.3	Vanhempien näkemys voittamisen ja kehityksen merkityksestä	66
8.3.4	Vanhempien näkemys miten pelaajat kokevat voittamisen ja kehityksen merkityksen	66
8.3.5	Vanhempien palaute seuralle	67
8.4	Voittamisen ja kehityksen merkityksen vertailu vastaajaryhmittäin	76

9	JOHTOPÄÄTÖKSET	79
10	POHDINTA.....	80
	LÄHTEET.....	84
	LIITTEET	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Urheilupyramidi	25
Kuvio 2. Vastanneiden harrastajien lukumäärät ikäluokittain	41
Kuvio 3. Syyt jääkiekon harrastukselle	42
Kuvio 4. Mielekästä harrastamisessa	44
Kuvio 5. Harrastuksen epämieluisuus	47
Kuvio 6. Mitä harrastus antaa	50
Kuvio 7. Pelaajien vastaukset voittamisen ja kehityksen merkityksestä	53
Kuvio 8. Harrastajien kehittämisehdotukset seuralle	54
Kuvio 9. Valmentajien oletus mitä harrastus tarjoaa	56
Kuvio 10. Valmentajien vastausten jakautuminen prosentuaalisesti voittamisen ja kehityksen merkityksestä pelaajille	60
Kuvio 11. Valmentajien vastaukset voittamisen ja kehityksen merkityksestä	61
Kuvio 12. Lasten lukumäärät ikäluokittain	62
Kuvio 13. Mitä vanhemmat ajattelevat lapsen saavan harrastukseltaan	63
Kuvio 14. Vanhempien vastaukset voittamisen ja kehittymisen merkityksestä	66
Kuvio 15. Vanhempien oletukset voittamisen ja kehityksen merkityksestä pelaajille	67
Kuvio 16. Vanhempien palautteen jakautuminen	68
Kuvio 17. Ryhmien vastausten jakautuminen voittamisen ja kehityksen merkityksestä	77
Taulukko 1. Seuran strategia vuosille 2016–2020	27

LIITELUETTELO

LIITE 1. Kyselyiden saateviesti

LIITE 2. Kysely vanhemmille

LIITE 3. Kysely pelaajille

LIITE 4. Kysely valmentajille

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme tutkii lasten ja nuorten jääkiekko harrastusta Vaasan Sportin Juniorit Ry:ssä. Tutkimusongelmanamme on mitkä ovat ne syyt miksi lapsi tai nuori harrastaa jääkiekkoa ja toisaalta toteutuuko Vaasan Sportin juniorit Ry:n strategia 2016 – 2020. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää mitä nuoret kokevat saavansa harrastukseltaan ja millaisia odotuksia heillä harrastustaan kohtaan on? Lisäksi onko heille tärkeämpää otteluiden voittaminen vai itsensä kehittämisen jääkiekkoilijana? Jätimme kyselyn saatekirjeessä määrittelemättä termit voittaminen ja kehittyminen, sillä emme halunneet termien tarkalla määrittelyllä ohjata vastaajia liikaa. Tutkimuksen luotettavuutta pyrittiin lisäämään rajaamalla kyselyn kohderyhmä eli Vaasan Sportin Juniorit Ry:n alla pelaaviin 7–18-vuotiaisiin lapsiin ja nuoriin, pelaajien vanhempiin ja seuran valmentajiin. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista ja se tehtiin nimettömästi, tämä lisäsi tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta.

Kohderyhmille räätälöidyt, hieman toisistaan eroavat kysymyskokonaisuudet (liitteet 1,2,3,4) esitettiin pelaajien lisäksi myös heidän vanhemmilleen ja seuran valmentajille, minkä ansioista pystyttiin toteuttamaan vertailua eri kohderyhmien näkemysten välillä. Varsinaisten tutkimuskysymysten lisäksi pelaajille ja heidän vanhemmilleen tarjottiin mahdollisuutta antaa palautetta seuralle.

Tutkimuksen teoreettisen pohjan luo useiden sosiologiaan, sosiaalipsykologiaan ja lasten kehitykseen painottuvien lähteiden kirjoitukset ja julkaisut. Teoriaosuus keskittyy lasten ja nuorten sosiaalisuuteen, sosiaalisiin taitoihin, ryhmäkäyttäytymiseen sekä kavereiden merkitykseen osana kasvua ja kehitystä. Lisäksi teoriassa käydään läpi harrastusten, erityisesti liikunnan ja urheilun merkitystä esimerkiksi toimintaa ohjaavan motivaation ja mielekkyyden tunteen kautta. Teoriaosuuden lisäksi tutkimuksessa on käytetty Vaasan Sportin Juniorit Ry:n strategiaa ja toimintaa ohjaavia tavoitteita ja malleja.

Tutkimuksesta saatujen vastausten avulla, teoriaan tukeutuen, analyysi havainnollistaa lukijalle syyt miksi lapset ja nuoret harrastavat jääkiekkoa Vaasan Sportin Juniorit Ry:ssä ja mitä he kokevat siitä saavansa. Tämän työn tulokset hyödyttävät

niin työn toimeksiantajaa Vaasan Sportin Juniorit Ry:tä, kuin myös harrastamisesta ja liikunnasta kiinnostuneita, kuten esimerkiksi lasten ja nuorten vanhempia sekä erilaisia liikuntaa ja ryhmänohjausta tarjoavia tahoja.

2 LASTEN SOSIAALISET TAIDOT JA SOSIAALISUUS

Harrastukset, erityisesti liikuntaharrastus urheiluseurassa, tarjoaa lapselle ympäristön, jossa hän voi kasvaa ja kehittyä yhdessä ikätovereidensa kanssa. Lapsen sosiaaliset taidot ovat merkittävässä muutoksessa ryhmässä toimiessaan. Usein sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot mielletään toistensa synonyymeiksi ja tämä onkin virheellinen oletus. (Kelttikangas-Järvinen 2010, 13.)

2.1 Sosiaalisuus ja minuuden muotoutuminen

Sosiaalisuus on yksi ihmisen temperamentin piirre. Se tarkoittaa yksilön halukkuutta olla muiden ihmisten seurassa ja kuinka selvästi hän asettaa muiden ihmisten seuran oman yksinolon edelle. Sosiaalisuutta ei myöskään voida oppia, se on yksilölle synnynnäistä. (Kelttikangas-Järvinen, 2010, 17–19.) Sosiaalisuutta voidaan ajatella myös siten, että yksilö on aina toisten ihmisten havainnoinnin kohteena. Hänellä on erilaisia rooleja tilanteesta riippuen. Tällaisia rooleja voivat olla yhden yksilön kohdalla esimerkiksi suutari, jääkiekkovalmentaja ja isä. Roolit saatetaan virheellisesti mieltää valheelliseksi näyttelyksi, näin ei kuitenkaan ole. Itsenään oleminen on nimittäin itsensä esittämistä. Rooliin kuuluu yhtäältä se, millaisena yksilö haluaa itsensä nähtävän ja toisaalta se millaisena muut hänet näkevät. (Jokinen & Saaristo 2013, 61.)

Yksilöllä ei ole sisäänrakennettua, syntymästä saatua minää, joka olisi valmis kokonaisuus. Sen sijaan yksilö oppii identiteetin vuorovaikutuksessa muiden kanssa. (Saaristo & Jokinen 2013, 60.) Sosiaalipsykologi G. H. Meadin (1863–1931) minuuden sosiaalista muotoutumista käsittelevässä teoriassa oletetaan, että minä muotoutuu kolmesta osa-alueesta, niin sanotusta minuuden sisäpuolesta, minuuden ulkopuolesta ja minuuden yleistyneen toisen keskinäisissä kohtaamisissa. Minän sisäpuolella viitataan Meadin teoriassa yksilössä olevaan lapseen, jota ei kuitenkaan vielä ole sosiaalistettu. Minän sisäpuolta voidaan siten pitää eräänlaisena mielteiden, tarpeiden ja halujen pakettina. Minän sisäpuoli on siis itsekeskeinen, eikä yksin, ilman muita minuuden osa-alueita, pysty ottamaan muita ympärillään olevia toimijoita huomioon. Minän ulkopuolella tarkoitetaan minälle välittyvää, muiden ihmisten tulkintaa minän sisäpuolesta. Yksilön itsetietoisuuden ehtona on,

että hän hahmottaa, millaiselta hän näyttää muiden ihmisten silmissä. Kyseistä prosessia voidaan kuvata myös minän sisä- ja ulkopuolen väliseksi vuoropuheluksi. Lapsi oppii vähitellen toiminnassaan, esimerkiksi leikeissään, ottamaan eri rooleja ja ymmärtämään myös toimintaa ohjaavat erilaiset säännöt. Tällöin minän muotoutumisen kolmas osa-alue, yleistynyt toinen eli kulttuurin yleiset arvot ja moraalisisäännöt, joissa lapsi elää, ovat tulleet osaksi hänen maailmaansa. (Jokinen & Saaristo 2013, 82–83.)

2.2 Sosiaaliset taidot ja ryhmässä toimiminen

Sosiaalisessa toiminnassa yksilö pärjää sosiaalisten taitojensa avulla. Toiminnan voidaan katsoa olevan sosiaalista, kun se on yhteydessä muiden ihmisten toimintaan ja yksilö käyttäytyy sen mukaisesti. Tällöin yksilö siis ottaa muiden ihmisten toiminnan ja toiminnalle annetut merkitykset huomioon. (Saaristo & Jokinen 2013, 67.)

Sosiaaliset taidot eivät ole synnynnäisiä taitoja. Ne opitaan ajallaan kokemusten ja kasvatuksen kautta. Tästä käytetään myös termiä sosiokulttuurainen oppiminen. Tämä tarkoittaa kasvattajan tuomaa mallia ja oppia, kuinka vallitsevassa kulttuurissa on tapana toimia. Sosiaaliset taidot ovat yksilön kykyä olla ja toimia muiden ihmisten kanssa, sekä toimia osana ryhmää. (Kelttikangas-Järvinen, 2010, 17–19.)

Lapsen ensimmäisten elinvuosien aikana hänen samaistumismalleinaan toimivat hänen perhepiiriinsä kuuluvat ihmiset. Lapsen mennessä päiväkotiin, sosiaalinen vuorovaikutus ei enää rajoitu yksinomaan hänen perhepiiriinsä, vaan lapsen ikätoverit alkavat vaikuttaa hänen sosiaalisiin taitoihin. Tällöin lapsen käyttäytymisessä saattaa tapahtua huomattaviakin muutoksia. (Mussen, 1981, 110.) Lapsen kasvaessa hän alkaa viettää yhä enemmän aikaa perhepiirinsä ulkopuolella. Tämän seurauksena hänen ikätovereidensa merkitys sosiaalisina malleina ja opettajina lisääntyy entisestään. Lapsi voi tällöin oppia ikätovereidensa avulla esimerkiksi toimintaa ryhmässä. (Mussen 1981, 112.)

Sosiaalisten taitojen merkitys on sidottuna kulttuuriin ja aikaan. Nykyinen käsitys hyvästä sosiaalisesta taidosta ovat kyky keskustella, kontaktin luominen erilaisiin

ihmisiin nopeasti, erityisesti uusiin tuttavuuksiin ja lisäksi toimiminen luontevasti ihmisten seurassa. On myös aikaan ja kulttuuriin sitoutumattomia sosiaalisia taitoja. Tällaisena pidetään kykyä ratkaista ongelmia ja löytää oikeat valinnat niiden ratkaisemiseksi. (Kelttikangas-Järvinen, 2010, 20–23.)

Kelttikangas-Järvinen (2010, 17) toteaa kirjassaan sosiaalisuuden ja sosiaalisten taitojen olevan riippumattomia toisistaan. Yksilö voi olla riippuvainen muiden ihmisten seurasta, mutta silti hän ei välttämättä kykene toimimaan muiden kanssa. Tämä toimii myös käänteisesti; yksilö voi kyllä omata taidot tulla muiden kanssa toimeen, mutta hän ei kuitenkaan halua toimia muiden kanssa ja on mieluummin itseksensä.

Erityisen tärkeää lapsen sosiaalisten taitojen kehitykselle on hänen vertaissuhteensa. Vertaissuhteella tarkoitetaan lapsen suhdetta samaa ikää olevan lapsen kanssa. Lapsi oppii sosiaalisia taitoja keskinäisen vuorovaikutuksen kautta. Lapselle on tärkeää saada kehittyä ja oppia sosiaalisia taitoja muiden ihmisten kanssa. On todettu, että lasten läheisillä ihmissuhteilla on suuri merkitys lapsen kykyyn selviytyä sosiaalisissa ympäristöissä, kuten esimerkiksi harrastusryhmissä. Lapsen sosiaaliset suhteet voidaan jakaa sekä horisontaalisiin suhteisiin, että vertikaalisiin suhteisiin. Horisontaalisella suhteella tarkoitetaan suhdetta jonka lapsi luo vertaisensa yksilöön eli toiseen lapseen. Näiden suhteiden luonne on hyvin erilainen verrattuna lapsen suhteella omiin vanhempiinsa, joka on vertikaalinen suhde. Lapsi on yhdenvertainen samaa ikäisen ystävänsä kanssa, sen sijaan lapsen ja vanhemman välinen suhde ei ole yhdenvertainen. Selkeänä erona on myös, ettei lapsen tarvitse ansaita kiintymystä vanhemmaltaan, mutta ystävältään kiintymys on ansaittava. Lapsen varttuessa horisontaalisten suhteiden merkitys kasvaa. (Hartup, 1989, 120–126.)

Merkittävä osa yksilöiden välisestä vuorovaikutuksesta tapahtuu erilaisissa ryhmissä. Ryhmiä voivat olla esimerkiksi perhe, ystävyysryhmä tai erilaiset työryhmät. Ryhmät ovat olennainen osa ihmiselämää. Joihinkin ryhmiin synnyttään, toisiin liiyytään myöhemmin. Ryhmän olemassaolon lainalaisuuksiin liittyy tiettyjä vaatimuksia. Näitä ovat yksilöiden toiminta yhdessä ja yhteinen tavoite, jota kohti

ryhmän jäsenet yhdessä pyrkivät. Lisäksi ryhmältä edellytetään kahta asiaa; sen jäsenet ovat ensinnäkin tietoisia ryhmän olemassaolosta ja toiseksi ryhmään kuulumisestaan. Näin ollen esimerkiksi bussipysäkillä jonottavat ihmiset eivät muodosta ryhmää, vaikka heillä on yhteinen tavoite päästä bussiin, sillä he eivät ole tietoisesti muodostaneet ryhmää toimintaansa varten. (Multimäki & Venna 1971, 151.)

Eri ryhmät voidaan erottaa toisistaan jäsenten vuorovaikutuksen perusteella. Ryhmät voidaan luokitella primaariryhmiin ja sekundaariryhmiin. Primaariryhmässä kaikki jäsenet tuntevat toisensa hyvin ja vuorovaikutus on kiinteä. On lisäksi oleellista, että kontaktit ryhmän sisällä ovat henkilökohtaisia. (Allardt 1985, 58.) Ryhmän jäsenillä on jäsenyyden lisäksi voimakkaita positiivisia tai negatiivisia tunteita ryhmää ja sen jäseniä kohtaan, kuten kiintymyksen, rakkauden, luottamuksen, uhman tai vihan tunteita. Nämä tunteet muodostavat kaveruuden ja toisaalta kiusaamisen kokemukset. Primaariryhmiä ovat esimerkiksi perhe ja läheisten ystäväysten ryhmä. Sekundaariryhmissä, kuten järjestöissä, suurissa yrityksissä ja poliittisissa puolueissa, kaikki ryhmän jäsenet vaihtuvat usein tai he eivät välttämättä tunne toisiaan, eikä myöskään yhteistyö ole jatkuvaa. Sekundaariryhmissä jäsenten päämäärä on kuitenkin yhteinen, vaikka ryhmä ei olekaan yhtä tiivis, kuin primaariryhmissä. (Multimäki & Venna 1971, 152.)

Ryhmiä voidaan tarkastella jäsenten vuorovaikutusten lisäksi myös sen muodostamistavan mukaan. Viralliset ryhmät on muodostettu jonkun auktoriteetin päätöksellä. Tällaisia auktoriteetin päätöksellä muodostettuja ryhmiä ovat esimerkiksi toimistot, osastot ja komiteat. Epäviralliset ryhmät taas ovat syntyneet spontaanisti ilman erillistä auktoriteetin päätöstä. Epävirallisissa ryhmissä joidenkin ihmisten keskinäinen vuorovaikutus tiivistyy vallitsevan tilanteen ja ihmisten tarpeiden pohjalta, ja näin epävirallinen ryhmä syntyy. Virallisten ryhmien rajat ovat selvät. Tällöin on helppo ilmoittaa, kuka kuuluu ryhmään ja kuka ei. Epävirallisissa ryhmissä sen sijaan tämä on vaikeampaa. (Multimäki & Venna 1971, 152.) Vaasan Sport Juniorit Ry on näin ollen virallinen sekundaariryhmä.

Ryhmät syntyvät tyydyttämään jäsentensä tarpeita yhteistoiminnan avulla. Yhteiseen tavoitteeseen pääseminen edellyttää että, ryhmän jäsenten toiminta on ainakin jossain määrin säädeltyä ja yhdenmukaista. Ryhmän yhdenmukaistava vaikutus ilmenee kahdella tavalla. Ensinnäkin ryhmän jäsen käyttää muiden, ja etenkin ryhmään pidempään kuuluneiden jäsenten käyttäytymistä mallinaan epävarmoissa tilanteissa. Joskus yksilön tekemiä havaintoja ja arviointeja ei voida niiden luonteen vuoksi liittää todellisuuteen, jos mielipiteillä on enemmän merkitystä, kuin varsinaisilla absoluuttisilla faktoilla. Tällöin toisen jäsenten käyttäytymisestä muodostuu oikea suhtautumistapa ja niin sanottu sosiaalinen todellisuus, johon yksilö voi nojata. Ryhmän sisällä voi siis muodostua epävirallisia käyttäytymismalleja, jotka ryhmän jäsen omaksuu. Toinen yhdenmukaistamisen muoto on ryhmän pyrkimys oikaisemaan jäsenten virheellistä käyttäytymistä, kun se poikkeaa liiaksi muiden jäsenten odotuksista tai ryhmän normeista. Ryhmässä toimimiseen liittyy erilaisia sääntöjä ja normeja, jotka määrittelevät yksilön toimintaa eri asemissa ja tehtävissä. Normeilla tarkoitetaan ryhmän jäsenten yhteisesti omaksumia käyttäytymismalleja. Normien sisältö voi vaihdella suuresti. Jotkut ovat virallisempia sääntöjä siitä mitä ryhmässä saa ja mitä ei saa tehdä. Toiset taas ovat epävirallisempia hyvin tapojen ohjeita ja huonojen tapojen määrittelyjä. (Multimäki & Venna 1971, 152 – 153.)

Ryhmän toimintaa määrittelevien sääntöjen lisäksi jäsenillä on ryhmän sisäisiä rooleja (ks. luku 2.1) (Saaristo & Jokinen 2013, 75). Jääkiekkjoukkueessa tällaisia yksilön toimintaa määritteleviä rooleja ovat esimerkiksi pelaaja, valmentaja ja huoltaja. Roolit liittyvät yksilön asemaan ryhmässä, eivätkä ne ole henkilöihin sidottuja. Roolin vaihdokset ovat siis mahdollisia. Pelaajasta voisi esimerkiksi tulla valmentaja, jos hänelle annetaan se rooli. Yksilöt käyttäytyvät eri tavoin sen mukaan, kenen kanssa he ovat tekemisissä ja missä yhteydessä. Yksilöllä voi siis olla useitakin sosiaalisia rooleja. Roolista riippuen yksilöltä odotetaan, ainakin osittain, eri asioita esimerkiksi kotona, koulussa ja harrastuksen parissa. Yksilöllä on eri rooli esimerkiksi kotona vanhempana tai lapsena, koulussa opettajana tai oppilaana ja valmentajana tai pelaajana jääkiekkokaukalossa. Roolit eivät kuitenkaan pakota yksilöä käyttäytymään yhdellä tietyllä tavalla, vaan yksilöllä on mahdollista kontrolloida roolin esitystapaa, esimerkiksi kaikki jääkiekkoilijat eivät siis käyt-

täydy identtisellä tavalla, vaikka kyseinen rooli olisikin heille yhteinen. (Saaristo & Jokinen 2013, 76.) Ryhmäroolit eivät ole samanarvoisia. Yksilön arvoasema eli hänen statuksensa määräytyy sen mukaan, kuinka tärkeä hänen roolinsa on koko ryhmälle. (Multimäki & Venna 1971, 158.) Jääkiekossa pelaajan status usein vaikuttaa hänen saamaansa peliaikaan ja rooliin kentällä, mutta varsinkin nuorimmilla pelaajilla näin ei tokikaan välttämättä ole.

Ryhmässä toiminta on tyyteltäviä ja kielellisesti objektivoitua. Yksilö nimittäin kokee itsensä siinä objektiivisessa merkitysyhteydessä, joka on sosiaalisesti liitetty kyseiseen toimintaan. Esimerkiksi jääkiekkoa harrastava lapsi saattaa ajatella, että ”on aika lähteä harjoituksiin” tai ”on muistettava venytellä illalla”. Tällaiset ryhmän luonteeseen liittyvät rutiinit ja niiden ajattelu liittyvät siihen, että osa yksilön minästä objektivoiduu ryhmässä vallitsevien sosiaalisten tyyppitysten mukaisesti. Tämä edellä mainittu osa yksilön minästä on varsinainen sosiaalinen minä, jonka yksilö kokee olevan minän kokonaisuudesta erillään tai jopa asettuvan sitä vastaan. Tällöin minä eri osien välinen sisäinen vuoropuhelu on mahdollista. (Saaristo & Jokinen 2013, 75.)

2.3 Ystävien ja kavereiden merkitys

Tiettyjen yksilöiden välillä vallitsee vetovoima eli attraktio. Tämä pitää heidät yhdessä luoden ystävyysuhteen. (Multimäki & Venna 1971, 149.) Kavereiden ja ystävien merkitys lapselle on ilmeisen tärkeä, niin hänen hyvinvointinsa kuin kehityksensä kannalta. Ystävät ovat merkittävä vertaissuhde lapselle. Ystävien ja kavereiden lisäksi lapselle on tärkeää kuulua ryhmään. (Salmivalli 2008, 35–42.)

Ystävien kanssa lapset kokevat yhdessä uusia asioita ja oppivat näiden kokemusten myötä. Ystävyysuhteiden kautta lapset saavat tukea, virikkeitä, sekä hauskapitoa, joka on lapselle itselleen usein merkittävin asia. Lisäksi lapsi oppii ystäviensä avulla käytöksen normeja. (Salmivalli 2008, 35–42.) Lapsille on usein myös tärkeää harrastaa kavereidensa kanssa samoja harrastuksia, sekä aktiviteettejä. Tämä on yksi merkittävimpiä tekijöitä lapsen harrastusten valinnalla, erityisesti heidän varttuessaan. (Kankaanranta, 1998.) Kavereiden merkitys lasten harrastuksen valinnassa ja harrastustoiminnassa mukana pysymiseen on merkittävä, sillä

kaverit ovat usein suurimpia motivaattoreita lasten harrastuksessa. (Mäntylä, 2011,40–42). Yksilön kannalta on turvallista samastua toisiin ja toimia niin kuin kaverit toimivat (Multimäki & Venna 1971, 62.)

Salmivalli (2008, 35–42) kirjoittaa, että lapset joilla on vastavuoroinen ystävyys- tai kaverisuhde, tulevat paremmin toimeen uusissa ryhmissä. Lisäksi he ovat sosiaalisempia, itsevarmempia, yhteistyökykyisempiä, vähemmän aggressiivisempia ja joutuvat harvemmin konflikteihin, kuin ne joilla ei ole vastavuoroisia ystävyys- ja kaverisuhteita. Lisäksi nämä suhteet laskevat todennäköisyyttä tunne-elämän ongelmien ilmentymiselle myöhemmin elämässä. Nämä suhteet eivät kuitenkaan takaa yksilön selviytymistä koulussa ja työelämän sosiaalisissa ympäristöissä. Yksilön sosiaaliset taidot voivat myös jäädä kehittymättä, hyvistä sosiaalisista suhteista huolimatta.

Ystävät ja kaverit auttavat lapsen pysyvyyden tunteen kehittämisessä, niin koulussa, harrastuksessa kuin myös kavereiden suhtautumisessa (Laakso ja Pohjavirta, 1991). 7–12-vuotiaille lapsille kaverit merkitsevät hyvin paljon. Kaverukset muodostavat keskenään epämuodollisen ryhmän. On tavallista, että ryhmän jäsenet voivat vaihtua useinkin. Jäsenyyttä edellyttävät ryhmät, esimerkiksi liikuntaharrastukset – kuten jääkiekko – tulevat etualalle myöhemmin, yleensä noin 10–14 vuoden iässä. (Mussen, 1981, 135.)

Ryhmäsosiaalisuusteorian mukaan vertaissosiaaliryhmien, eli ystävyys ja kaverisuhteiden merkitys ovat mahdollisesti suurempi lapsella, kuin tämän vanhemmillä. Normien ja tapojen omaksuminen tulee ryhmäprosessien kautta, eikä yksin kasvattajan ja lapsen välisellä vuorovaikutuksella. Ympäristön muokkaavat tekijät eivät tule lasten kodin ja kasvatuksen kautta, vaan sen ulkopuolisten suhteiden välityksellä. (Harris 2000, 215–222.)

Nuorten sosiaaliset suhteet ovat monimutkaisempia kuin lasten väliset suhteet. Nuoren sosiaalisesta tilanteesta tekee haastavan se, että hän elää samanaikaisesti ikään kuin kahdessa eri maailmassa. Hän on yhtäältä edelleen lapsi, mutta toisaalta aikuinen. Hän elääkin jonkinlaista välivaihetta tietämättä, minne oikeastaan kuuluu. Nuoreen kohdistetaankin hänen kasvaessaan yhtäkkiä monia uusia vaati-

muksia ja ne saattavat olla lisäksi ristiriidassa keskenään. Hänen on valittava itselleen ammatti, itsenäistyttävä vanhemmistaan ja tultava toimeen voimakkaiden tunteiden maailmassa. Tällöin nuoren ikätoverit voivat arvaamattomalla tavalla auttaa häntä selviytymään monimutkaisista tunteistaan, ristiriidoistaan ja kielletyistä tai tukahdutetuista impulsseistaan. Läheiset murrosikäiset ystävykset tuntevat voivansa vapaasti keskustella näistä kysymyksistä keskenään. He voivat puhua toisilleen avoimesti ja arvostella toistensa näkemyksiä. Tällaisen ystävyysuhteen seurauksena he voivat oppia muuntamaan omaa käyttäytymistään, mielipiteitään ja ajatuksiaan ilman, että heidän tarvitsee tuntea joutuneensa kipeällä tavalla torjumisen kohteeksi.

Koska nuoren liikkumismahdollisuudet ovat lapsuusaikaan verrattuna lisääntyneet, hänen sosiaalinen maailmansa laajenee, ja hän voi valita ystävänsä perhepiirin ulkopuolelta. Useimmat hänen ystävistään ja ikätovereistaan olivat aikaisempina vuosina peräisin hänen lähipiiristään, mutta koulussa hänelle tarjoutuu mahdollisuus ystävyystyö laajemmalla alueella. Niinpä nuorella ihmisellä on paljon mahdollisuuksia omaksua itselleen uusia asenteita, tottumuksia ja arvojärjestelmiä, sekä tutustua uusiin kulttuuriympäristöihin. (Mussen, 1981, 138–139.)

3 HARRASTUKSENA LIIKUNTA JA URHEILU

Liikunnan harrastaminen määritellään usein vapaa-aikana tapahtuvana fyysisenä toimintana, johon yksilö kokee henkilökohtaista kiinnostusta (Vehmas 2015, 185). Liikuntaa harrastetaan Suomessa paljon, erityisesti lapset ja nuoret ovat aktiivisia harrastamaan. Useimmat lapsista ja nuorista harrastavat ohjattua liikuntaa harrastuksena jossakin vaiheessa lapsuutta tai nuoruuttaan. Vuosina 2009–2010 peräti 92 % lapsista ja nuorista harrasti liikuntaan seuroissa tai itsenäisesti liikkuen (SLU 2010, 6). Harrastuksen kautta lapsi oppii niin liikunnan merkitystä, saa mahdollisuuden toteuttaa itseään liikunnan parissa, sekä harrastaa omanikäisten seurassa, jonka avulla kehittää sosiaalisia taitoja ja toimimaan osana ryhmää (Aarresola 2015).

3.1 Liikuntaharrastuksen sosiaaliset vaikutukset

Liikunnan harrastamisella on todettu olevan useita vaikutuksia. Merkittävin lapsen ja nuoren kehityksen kannalta lienee harrastuksen sosiaaliset vaikutukset. Liikunnan harrastamisen kautta yksilö tutustuu uusiin ihmisiin ja heidän muodostamiin ryhmiin. Erityisesti tämä toteutuu joukkuelajeja harrastamalla. Liikunta sekä urheiluseurat ovat paikkoja joissa sosialisoidutaan. Seurojen kautta lapsi ja nuori saa ympärilleen laajan sosiaalisen verkoston. Tähän verkostoon kuuluvat harrastajat ja heidän valmentajansa. Valmentajien ja muiden harrastajien rooli on merkittävä yksilön sosiaalisessa kehityksessä. (Vehmas 2015, 186.) Urheilua pidetään yleisesti hyvänä sosialisointi keinona. Urheilulla ja liikunnalla katsotaankin olevan kasvattava vaikutus yksilöstä yhteiskunnan jäseneksi. (Eskola 1995, 6.) Harrastus edesauttaa sosialisointia eli opettaa lapselle tai nuorelle normeja ja arvoja. Tämä mahdollistaa sen, että nuori oppii liikkumisen ja harrastustaitojen lisäksi esimerkiksi mitä muut ihmiset heiltä sosiaalisessa elämässä edellyttävät. Lisäksi lapset ja nuoret oppivat tavoittelemaan asioita, jotka ovat linjassa vallitsevien arvojen ja normien kanssa. Näin nuoret sosialisoidut sisäistämään normit ja arvot. (Saaristo & Jokinen, 2013, 78.) Lapsen on harrastuksensa kautta mahdollisuus sosialisoidua ja löytää sekä luoda kodinulkopuolisia sosiaalisia suhteita (ks. luku 2). Harrastustoimintaan kuulumisen ei tietenkään yksin takaa onnistunutta sosialisaa-

tiota, mutta voi olla siinä suurena apuna yhdessä muiden sosiaalisten verkostojen kanssa.

3.2 Motivaatio liikunnassa

Motivaatio on toiminnan vaikutin. Ihminen on perusluonteeltaan aktiivinen, toimiva olento. Yksilö pystyy toiminnan kautta kehittämään itseään ja muokkaamaan ympäristöönsä haluamaansa suuntaan. (Multimäki & Venna 1971, 112 – 113.)

Kaikenlaiseen toimintaan, niin myös liikunnan suorittamiseen tarvitaan motivaatiota, niin liikkujan, kuin liikunnanohjaajan taholta. Motivaatio vaikuttaa kokonaisuudessaan merkittävästi yksilön toimintaan, erityisesti suorituksen laatuun. Sen avulla yksilön on mahdollista oppia uusia taitoja ja kehittää vanhoja jo opittuja taitoja. (Liukkonen, Jaakkola & Soini 2007, 157).

Motivaatio voidaan jakaa osa-alueisiin monella eri tavalla. Yksi tapa on jakaa se kahteen erilaiseen osaan. Sisäiseen motivaatioon ja ulkoiseen motivaatioon. (Jaakkola 2009, 335.)

3.2.1 Sisäinen motivaatio

Sisäinen motivaatio kumpuaa yksilöstä itsestään ja se on ulkoisen motivaation vastakohta. Sisäisesti motivoitunut yksilö ei odota palkintoa suorituksistaan. Tämän kaltaiselle yksilölle itse suoritus ja sen mukana tuoma tekemisen ilo ja hauskuus ovat itsessään hänen palkintonsa. Sisäinen motivaation kautta yksilöt ovat myös sitoutuneempia tekemiseensä. Yksilön sisäistä motivaatiota voidaan tukea erilaisin keinoin. Autonomian ja pätevyyden tukemisella yksilö huomaa pystyvänsä suorittamaan asioita hyvin, sekä olemaan itsenäinen ja tekemään henkilökohtaisia päätöksiä, ilman ulkopuolisen vaikutusta lopputulokseen. Näiden lisäksi sisäistä motivaatiota tukeva asia on sosiaalinen yhteenkuuluvuus. Sen toteutuessa yksilö kokee kuuluvansa osaksi ryhmää ja että hän on osa sitä, sekä sen toimintoja. Näiden edellä mainittujen asioiden avulla voidaan kasvattaa yksilön sisäistä motivaatiota esimerkiksi liikuntaharrastuksessa. Tässä on myös valmentajille merkittävä rooli olla tukena ja sen kautta mahdollisesti kasvattaa harrastajien motivaatiota. (Jaakkola 2009, 335–338.)

3.2.2 Ulkoinen motivaatio

Ulkoinen motivaatio koostuu erilaisista ympäristön tekijöistä. Se ei ole motivoivana tekijänä yhtä tehokas ja kestävä verrattuna sisäiseen motivaatioon. Ulkoisen motivaatiolle luontaista on pyrkiä saavuttamaan hyötyä oman toimintansa kautta, esimerkiksi palkintoja suorituksestaan. Tällä motivaation muodolla on usein myös pitkällä aikavälillä negatiivinen vaikutus niin suoritukseen kuin myös kehitykseen. (Jaakkola 2009, 333–334.)

3.2.3 Motivaatio harrastusympäristössä

Harrastuksen ympäristöllä on vaikutusta harrastajien motivaatioon. Tästä ympäristön motivaatio vaikutuksesta käytetään termiä motivaatioilmasto, joka pyrkii kuvaamaan toiminnassa ilmenevää ilmapiiriä. Tämän ilmapiirin muodostaa yhdessä sen eri toimijat, joihin kuuluu esimerkiksi valmentajat, harrastajat, heidän vanhempansa, sekä muut vastaavan kaltaiset tekijät. Motivoiva harrastusympäristö myös luo ja tukee joukon ryhmähenkeä motivoivan ilmaston avulla. (Liukkonen ym. 2007, 161–162.)

Motivaatioilmasto jaetaan kahteen eri motivaatio luokkaan. Toinen näistä motivaatio luokista on kilpailusuuntautunut motivaatioilmasto, jonka perimmäinen motivaatio on voittaminen ja palkintojen saavuttaminen. Vastakohtana tälle motivaatioilmaston suuntaukselle on tehtäväsuuntautunut motivaatioilmasto. Sen pohjimmainen motivaation tekijä on oma henkilökohtainen kehittyminen. Nämä ilmastot ovat myös osa ulkoista ja sisäistä motivaatiota. Ulkoinen ja kilpailusuuntautunut motivaatio ruokkivat toisiaan, kun taas tehtäväsuuntautunut ja sisäinen motivaatio tukevat toisiaan. Kehityksen kannalta olisi erityisen tärkeää, että harrastusympäristössä toteutuisi tehtäväsuuntautunut motivaatioilmapiiri, sillä se vie harrastajia eteenpäin lajikohtaisessa kehityksessä. Huomioitavaa on myös se, ettei kilpailukohtainen ilmapiiri ole myöskään pelkästään negatiivinen, eivätkä kummatkaan ilmapiirit poissulje toistensa vaikutuksia. Molempia tarvitaan ja ne ovat luontainen osa liikuntaharrastuksia, siinä missä kilpailu, voittaminen, tappiot ja kokemuksetkin. Nämä joko vahvistavat tai heikentävät yksilön motivaatiota. (Liukkonen ym. 2007, 161–162.)

3.3 Harrastus kasvattaa ja kehittää lasta

Harrastukset luovat lapselle mahdollisuuden kasvaa ja kehittyä niin ihmisinä kuin lajitaidoiltaan, kodin ja koulun ulkopuolisessa ympäristössä, jolla kuitenkin on yhtä suuri merkitys lapsen kehitykselle, kuin edellä mainituilla. Liikunnan harrastaminen voidaan todeta olevan harrastajalleen palkitsevaa ja opettavaista. Harrastuksen, etenkin liikunnallisen, kautta yksilön on mahdollista kehittää psyykkisiä ja fyysisiä osa-alueita. (Turkka & Turkka 2008, 95.)

3.3.1 Mitä lapset oppivat harrastuksensa kautta

Mitä lapsi saa harrastuksensa kautta? Sosiaalisia kontakteja, mahdollisuuden harrastaa valitsemaansa lajia, mahdollisuuden kehittyä niin ihmisenä, kuin pelaajana, lajikohtaisten taitojen oppimista, ryhmässä toimimisen taitoja, ymmärryksen mitä kehittyminen ja eteenpäin pääsy lajissa tarkoittaa, sekä liikunnallisen esimerkin sekä terveelliset elämäntavat, jotka kantavat mahdollisesti läpi elämän. On myös huomioitava, ettei lapsen harrastus takaa näiden asioiden oppimista ja sisäistämistä, vaan se ainoastaan tarjoaa niiden oppimiseen mahdollisuuden. (Turkka & Turkka 2008 90–94.)

Vasarainen ja Hara (2005, 58–90) toteavat valmentajien ja seuran toimivan eräänlaisessa kasvatusroolissa samalla kun lapselle opetetaan lajikohtaisia taitoja. Tarkoitus ei kuitenkaan ole ottaa vastuuta kasvatuksesta, vaan tarjota koulun lisäksi toinen kodin ulkopuolinen ympäristö jossa lapsi voi kasvaa. Tehtävänä on tukea vanhempien ja kodin kasvatusta. Harrastuksen kautta lapsi ja nuori voi myös oppia ja omaksua yhteiskunnassa vallitsevia normeja, missä erityisesti aikuisilla ohjaajilla on iso rooli esimerkin näyttämisessä.

Liikunnan ja urheilun kautta opitut asiat ovat liikunnallisessa harrastuksessa tärkeässä osassa. Liikunnallisen harrastuksen kautta lapsi saa mallin liikunnallisista ja terveistä elämäntavoista, joista on apua tulevaisuudessa. Liikunnalliset elämäntavat ja aktiivinen liikunta parantavat yksilön terveyttä, sekä auttavat häntä jaksamaan arjessa. Harrastus kehittää niin yleiskuntoa, lihaskuntoa, sekä motorisia taitoja. (Turkka & Turkka 2008 107–109.)

Joukkuelajien harrastaminen tuo mukanaan harjoittelun lisäksi myös kilpailun elementin. Sen kautta lapsi ja nuori saa kokemuksia niin onnistumisen, epäonnistumisen, kuin myös pettymysten hetkistä. Nämä ovat asioita jotka seuraavat heitä lopunelämänsä. Siksi niiden kokeminen ja oppiminen nuorella iällä ovat merkittäviä asioita heidän kehityksessään tasapainoisiksi aikuisiksi, jotka kestävät elämässä vaikeitakin hetkiä. (Vasarainen & Hara 2005, 24–32.)

Joukkuelajien harrastuksen merkityksen usein koetaan olevan voittaminen. Lapsille voittamista pidetään itsearvona, kuitenkin toiminnan tulisi aina pohjautua yksilön kehitykselle. Sen avulla voidaan myös saavuttaa tavoitteita sekä mahdollisia voittoja. On myös huomioitava, että kilpailu on luonnollinen osa lasten liikunta harrastuksia ja heille on luonnollista pelata pelejä, joissa on kilpailullinen luonne. Se on osa liikkuvaista lasta. Lapsille tulisi opettaa ajattelemaan, että oma kehitys on todellinen voitto ja sen avulla heillä on mahdollisuus pyrkiä eteenpäin valitsemassaan lajissa. (Turkka & Turkka 2008, 90–94; Vasarainen & Hara 2005, 24–32.)

3.4 Joukkueen merkitys

Joukkueeseen kuuluminen on lapselle merkittävä asia. Tämä ryhmään kuuluminen tarjoaa vuorovaikutusta saman ikäisten lasten ja kodin ulkopuolisen aikuisen kanssa. Se tarjoaa mahdollisuuden lapselle peilata omaa itseään ikätovereihinsa ja sen avulla arvioida omaa pätevyyttään suhteessa muihin. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden kehittää ryhmässä toimimisen taitoja (ks. luku 2.2). Sen kautta lapsi kehittää minäkuvaansa ja myös omia lajikohtaisia taitojaan. (Vasarainen & Hara 2005, 58–90.)

Ryhmähenki on merkittävä osa joukkueen toimintaa. Ryhmähengellä tarkoitetaan, ryhmän koossa pysymistä ja kykyä toimia yhdessä ja yhtenäisesti. Ryhmähenki näyttäytyy joukkuelajissa joukkuehenkenä. Urheilullisessa kontekstissa sen pariin voidaan liittää joukkueen yhteistyötaidot, jolloin se toimii ryhmän etua ajatellen yksilönetujen jäädessä taka-alalle. Pelaajien suhteet toisiinsa perustavat joukkuehengen pohjan. Toimiva joukkue, joka omaa hyvän ryhmähengen muodostuu keskenään toimeentulevista ihmisistä. Tähän vaikuttaa harrastajien sosiaaliset suh-

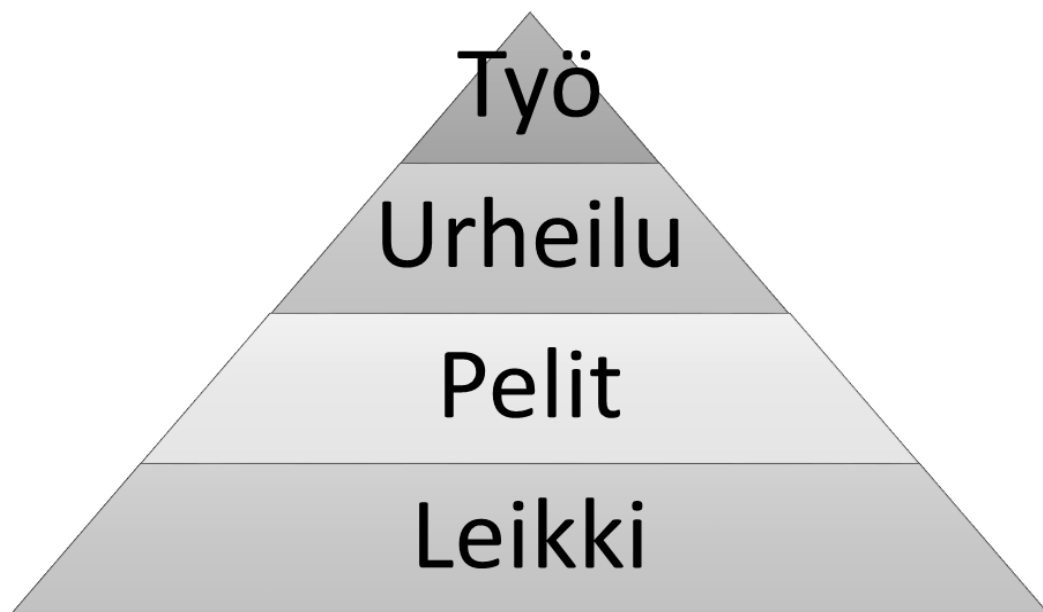
teet keskenään ja niiden luomat sosiaaliset verkostot. (Vasarainen & Hara 2005, 90–96.) Hyvän ryhmähengen saavuttaminen vaatii ryhmältä eri vaiheiden läpikäynnin, jota kutsutaan ryhmädynamiikaksi, joka voidaan jakaa neljään vaiheeseen. Nämä neljä vaihetta ovat: alkuvaihe eli muodostusvaihe, kuohunta vaihe, sopu eli sääntöjen ja ryhmäharmonian vaihe, sekä viimeisenä vaiheena kypsän toiminnan vaihe. Viimeisessä vaiheessa joukkueen yhteishenki on kasvanut siihen pisteeseen, että ryhmässä voidaan jakaa oma mielipide ja päätökset tehdään yhteistuumin ja niistä kannetaan vastuu. Ryhmä myös käyttää persoonien erilaisuutta hyödykseen. Tärkeintä on ennen kaikkea ryhmän etu. (Närhi & Frantsi 1998: Vasarainen & Hara 2005, 92–93.) Ryhmän toimiessa yhdessä ja suorittaessa yhteistä tehtävää, se samalla kiinteytyy. Ryhmän jäsenten tyytyväisyys ryhmää kohti kasvaa, ja tällöin opitaan tuntemaan toisten jäsenten ominaisuudet. Lopputuloksena ryhmän jäsenten yhteistyömuodot kehittyvät. Hyvät tulokset ryhmän suorittamassa tehtävässä lisäävät ryhmäylypeyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Omaa ryhmää myös usein kehuskellaan muille, sillä ryhmän jäsenet ovat siitä ylpeitä. Kilpailutilanteet ovat urheilussa yleisiä. Kilpailevien ryhmien päämäärät ovat kuitenkin keskenään ristiriidassa. Molemmat tavoittelevat voittoa, mutta vain toinen voi onnistua pyrkimyksissään. (Multimäki & Venna 1971, 161 – 163.) Toisen ryhmän voittaessa, toinen häviää. Voittamisen eli onnistumisen ja häviämisen eli epäonnistumisen kokemukset ovat lapselle ja nuorelle arvokkaita ja palvelevat hänen kehitystään.

3.5 Urheilun ja liikunnan eroavaisuudet

Urheilua ja liikunta pidetään usein toistensa synonyymeina. Liikunnan ja urheilun eroja voidaan kuitenkin selvittää urheilupyramidin avulla (ks. kuvio 1). Urheilupyramidin avulla kuvaillaan lapsuudesta alkavan liikuntapolun kulkua eri vaiheiden mukaan, jotka vaihtuvat lapsen kasvaessa ja toiminnan muuttuessa. Liikuntapolulla on neljä eri tasoa: leikki, pelit, urheilu ja työ. Ensimmäisenä on leikki, joka on osana jokaisen lapsen elämässä. Leikit usein sisältävät fyysisiä toimintoja, jotka ovat liikunnan varhaisia muotoja. Leikin jälkeen lapset siirtyvät urheilupolussa peli vaiheeseen. Pelit ovat leikkejä järjestelmällisempiä. Niiden tunnusmerkit ovat peliin kuuluvat säännöt sekä tavoitteet. Urheilu on pelien kehittyneempi

muoto. Se vaatii jo harrastajalta kehittyneitä lajikohtaisia taitoja ja fyysisiä valmiuksia. Kilpailun merkitys on suuressa roolissa urheilussa. Lisäksi urheilua ohjaa vahvasti lajikohtaiset organisaatiot, jotka kehittivät lajia ja päättävät säännöistä. Liikuntapolun ja urheilupolun viimeinen taso on työ. Tällä tasolla ovat ne jotka ovat tehneet urheilustaan työtä ja he elättävät itsensä sen avulla. Murto-osa liikunnan harrastajista saavuttaa työtasoa. (Woods 2011, 5–9.)

Joissakin tapauksissa on vaikeaa luokitella toiminnan tasoa. Tästä syystä eri tasojen väliset rajat eivät ole tarkkoja (ks. kuvio 1). Esimerkiksi pelin ja urheilun väliset erot ovat usein nuorten lasten kohdalla hyvinkin minimaaliset ja toimintaa voitaisiin kuvata niin pelin kuin myöskin urheilun mukaisesti. (Woods 2011, 5–9.)

Kuvio 1. Urheilupyramidi

Junior Sportissa pelaavat nuoret jakautuvat iän mukaan peleihin ja urheiluun. Osa tavoittelee pyramidin huippua eli työtä, kuitenkin vain murto-osa saavuttaa tämän tason. Harrastajista, todellisia huippulupauksia on 0,1–1 % välillä (Huotari 2016).

4 URHEILUSEURAT JA NIIDEN TOIMINTA

Urheiluseuroja on arvioitu Suomessa olevan noin 15 000. Tutkimusten mukaan suomalaisista 3–18-vuotiaista liikunnan harrastajista 424 000 eli 43 % kaikista harrastajista harrastaa liikuntaa juuri urheiluseuroissa. Jääkiekon harrastajien osuus tuosta ryhmästä on SLU:n 2009–2010 tekemän tutkimuksen mukaan 51 000. (Vehmas 2015, 191.) Liikuntaa toteuttaa urheiluseurojen lisäksi erilaiset yhdistykset. Nämä toimijat liikuttavat arviolta noin miljoonaa suomalaista vuodessa. (Mäenpää, Korkatti, 2012.) Urheiluseurat voidaan toimintaperiaatteidensa mukaan jakaa erilaisiin ryhmiin. Näitä ryhmiä ovat: lajin erikoisseurat, yleisseurat, huippu-urheiluseurat, junioriurheiluseurat, aikuisten kilpaurheiluseurat, harrasteliikuntaseurat, kylä tai kaupunkiseurat, irralliset ”kevytseurat”, vammaisurheiluseurat, sekä muut liikuntaa tai urheilua järjestävät yhdistykset. (Szerovay 2015, 126–128.)

4.1 Junioriurheiluseurat

Junioriurheiluseuroja arvioidaan olevan Suomessa noin 100–200. Junioriurheiluseurat järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille. Toimintaa on seurasta ja lajista riippuen ikävuosiin 15–19 asti. Pääsarjaseurojen vanhimman ikäluokan juniorijoukkueet toimivat usein osana edustusjoukkueen organisaatiota (Sportin tapauksessa A-juniorit toimivat Hockey-Team Vaasan Sport Oy:n alaisuudessa). Osalla junioriurheiluseuroista ei ole edustusjoukkuetta. Kyseisiä seuroja usein kutsutaan kasvattajaseuroiksi. Junioriurheiluseurat jakaantuvat joko harrastustoimintaan painottaviin, tai kilpaurheiluun painottaviin seuroihin. (Szerovay 2015, 126–128.)

4.2 Vaasan Sportin juniorit Ry

Vaasan Sportin juniorit Ry, on perustettu vuonna 1985. Seura on toiminnassaan erikoistunut jääkiekkoon. Harrastajat tulevat seuraan ympäri Pohjanmaata. Seurassa pelaavia lapsia ja nuoria on noin 600 (Vaasan Sportin juniorit Ry, 2017 a). Junior Sport on Nuori Suomi-sinettiseura, mikä tarkoittaa seuran tähtäävän laadukkaaseen toimintaan, sekä kasvatuksellisten asioiden huomioiminen osana seu-

ran toimintaa. Toiminta-ajatuksena on antaa seurassa harrastaville onnistumisia sekä elämyksiä jääkiekon parissa. (Vaasan Sportin juniorit Ry, 2017 a.)

4.3 Junior Sportin tehtävä

Seuran asettama tehtävä omalle toiminnalleen on pyrkiä kannustamaan kaikkia seurassa pelaavia harrastamaan jääkiekkoa sekä kasvamaan urheilijana ja ihmisenä. Tarkoituksena on myös pyrkiä innostamisen avulla kannustaa nuoria, sekä kasvattaa heille positiivista itsetuntoa ja tervettä minä kuvaa. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 b.)

4.4 Junior Sportin strategia 2016–2020

Vaasan Sportin juniorit ry suunnitteli toiminnalleen uuden strategian vuosille 2016–2020. (ks. taulukko 1). Kyseisessä strategiassa painotetaan erityisesti pelaajien innostamiseen sekä nostamaan esiin kehityksen merkityksen tärkeämmäksi, kuin voittaminen. Tämä oli myös tutkimuksemme yksi tärkein selvittämisen kohde. Näkyikö suunniteltu muutos myös seuran toiminnassa? (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 b.)

Taulukko 1. Seuran strategia vuosille 2016–2020

PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE SEURATASO (kausi -16/-17)
Harrastajamäärän kasvu	- luistelu- ja kiekkokoulujen osallistujamäärän tuplaaminen	- Resurssin luominen ja kohdentaminen nuorempiin ikäluokkiin
Pelaajien innostaminen (voittamisesta kehittämisen painottamiseen)	- C1 ikäisiä omia kasvatteja, joilla valmius aloittaa kilpaurheilijamainen harjoittelu, minimissään 25 pelaajaa (vuonna 2020) - drop out:n puolittaminen (viimeisten 5 vuoden keskiarvo F2 => C2 -48 %)	- Resurssin luominen ja kohdentaminen pelaajien kehittämiseen - Valmentajien, joukkueenjohtajien ja huoltajien perehdyttäminen uuteen strategiaan
Kestävä taloudellinen menestyminen	- Harrastamisen kustannusten kurissapito => reaalinettokustannukset 25 % pienemmiksi (vuoteen 2020 mennessä) - Min 6 kk käyttöpääoma	- Joukkueiden budjetointiprosessin ohjeistus ja valvonta

4.5 Junior Sportin valmennuksen käsikirja

Junior Sportin toiminnan ohjauksen linjat muodostuvat valmennuksen käsikirjan pohjalta. Tähän tietopakettiin on liitettyä asioita jotka tulisi toiminnassa ilmentyä. Ohjeina on, kuinka valmennetaan lapsia ja nuoria, mikä on seuran vastuu, sekä minkälainen on seuran näkemys siitä millaisia harrastajien tulisi olla ihmisinä, sekä jääkiekkoilijoina. Luetellut asiat pohjaavat seuran tapaan valmentaa ja kasvatetaan toimintaan osallistuvia lapsia ja nuoria. Nämä ovat ideaalimalleja, siitä minkälainen seuran tulisi olla, niin toiminnaltaan, valmennukseltaan, sekä mitä harrastajien tulisi olla. Voidaankin todeta että, käsikirja kokoaa seurassa vallitsevat arvot. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.)

4.5.1 Sport pelaajana

Valmennuksen käsikirja jakaa pelaajaa koskevat arvot kolmeen eri pääkategoriaan, arvot ihmisenä, arvot urheilijana, sekä arvot pelaajana. Ihmisenä seuran pelaajien tulisi valmennuksen käsikirjan mukaan olla avoimia ja rehellisiä, käytöstapoja omaavia, sekä erilaisuutta kunnioittava. Urheilijana pelaaja omaa liikunnalliset elämäntavat ja on muutenkin monipuolinen liikkuja. Lisäksi innostunut ja iloinen. Pelaajana heidän tulisi olla ahkeria ja kestäviä, rohkeita ja aloitteellisia, sekä ylepeitä ja kunnioittavia. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.)

4.5.2 Näin valmennetaan Junior Sportissa

Seuran valmennuksen kategoriat jaetaan samoin kuin pelaajienkin. Valmentajien tulisi valmentaa pelaajia ihmisinä seuraavin tavoin; Valmentajien on pyrittävä avoimuuteen ja rehellisyyteen. Heidän tulisi kuunnella pelaajia, sekä luomaan luottamussuhteen itsensä ja pelaajien välille. Jokaisen tulisi kohdata lapset yksilöinä, olemalla läsnä, sekä tutustua heihin. Valmentajan tulisi antaa positiivista ja kehittävää palautetta, silloin kun se vain on mahdollista. Lisäksi sen tulisi olla aina rakentavaa palautetta. Lapsia olisi myös ohjattava oma-aloitteisuuteen ja huolehtimaan omista asioistaan, kuten omista varusteista huolehtiminen. Valmentajien on myös asetettava toiminnan rajat, sekä säännöt ja myös huolehdittava niiden toteutuminen. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.)

Urheilijoina lapsia ja nuoria tulisi kannustaa monilajisuuteen. Lapsia on myös innostettava ja annettava mallia vapaa-ajan liikuntaan. Lisäksi esimerkin näyttämien lapsille on tärkeää, esimerkiksi päihteiden käyttö ei ole osa urheilullista elämäntapaa. Valmennettaville on myös opetettava oikean ravinnon ja levon merkityksistä. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.)

Pelaajien valmennuksessa olisi huomioitava harjoittelun suunnitelmallisuus. Harjoitukset suunnitellaan yhteistyössä muiden valmentajien kanssa. Valmentajien tulisi ylläpitää vaatimustasoa, joka luo pelaajille rohkeutta yrittää, ilman pelon ilmapiiriä. Pelaajien tulisi olla toiminnan keskiössä, tämän osana on pelaajien tavoitekeskustelut, sekä heidän osallistamisensa harjoittelussa. Valmentajien olisi nostettava myös yhteisöllisyyttä valmennettavien kesken. Yhteisöllisyys luo ylpeyttä. Myöskään omasta seurasta ei tule puhua pahaa muille. Pelaajille on myös näytettävä esimerkkiä jääkiekollisesti. Vastustajaa on aina kunnioitettava, eikä epäurheilijamaisuutta suvaita. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.)

4.5.3 Seuran vastuu

Seuralla on kokonaisuudessaan vastuu sen toteuttamasta toiminnasta. Tässä myös on käytössä aiempi jaottelu kolmeen pääkategoriaan (ks. luku 4.5.1 & 4.5.2.). Seuralla on vastuu tiedottamisesta, palautteesta, rakenteiden luomisesta, esimerkiksi, yhteisöllisyyden luomisesta, sekä vaatimustasosta (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.).

Seuralla on urheilullisesti vastuu ikäluokkien ja linjojen luomisesta. Lisäksi seuran vastuulla on vanhempien valmentaminen, seurayhteistyö sekä puuttuminen ja välittäminen. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.)

Seura vastaa valmentajien koulutuksen ja osaamisen huolehtimisen asianmukaiselle tasolle. Seuran vastuulla on myös toiminnan laadun valvonta. Lisäksi se luo sellaiset puitteet jossa toimintaa on mahdollista toteuttaa laadukkaasti. Seuran vastuulla on myös tehdä se selväksi, että voittamisen ja tappion merkitys ei ole suuressa roolissa, tärkeämpää on yksilön kehittäminen. (Vaasan Sportin juniorit Ry 2016 c.)

5 KYSELYTUTKIMUKSEN KOHDERYHMÄT

Kyselytutkimus lähetettiin kolmelle kohderyhmälle, jotka olivat Vaasan Sportin Junioreiden 7–18-vuotiaat pelaajat, seuran valmentajat ja pelaajien vanhemmat.

5.1 Pelaajat

Ensimmäinen tutkimuksen kohderyhmistä olivat Vaasan Sportin junioreissa jääkiekkoa harrastavat 7–18-vuotiaat pelaajat. Leikki ja liikunta ovat 0–12-vuotiaalle lapselle luontaisia toimintoja ja lapsuus onkin liikkumisen kannalta yksilön aktiivisinta aikaa. Liikunnallisten taitojen kehittymisen kannalta otollisinta aikaa ovat lapsen kymmenen ensimmäistä ikävuotta. Tuona aikana tapahtuu pääosa lapsen hermoston kehittymisestä. Hermoston kehittyessä on ideaalia panostaa tasapaino- ja taitoharjoitteluun. Monipuolinen liikunta kehittää lapselle hyvän liikemuistin, joka auttaa lasta ennakoimaan esimerkiksi jääkiekossa. (Rehunen 1997, 273.) Murrosiässä nuorella saattaa hyvästä liikemuistista huolimatta esiintyä kömpelyyttä, mutta liikemallien uudelleen ohjelmoinnilla se on mahdollista korjata. Murrosiässä, 13–20-vuotiaalla nuorella liikunnan määrä yleensä vähenee, toisaalta aktiiviset nuoret lisäävät harjoitteluja, kun taas aikaisemmin vain kohtalaisen aktiiviset yksilöt voivat muuttua hyvinkin passiivisiksi. Nuoruuden liikuntaharrastus vaikuttaa merkittävästi luuston kehittymiseen. Esimerkiksi selkärangan luutumisen päättyä vasta 20 ikävuoden jälkeen. (Rehunen 1997, 279.)

5.2 Valmentajat

Toinen kohderyhmä olivat Sportin juniorijoukkueiden valmentajat. Valmentajien rooli vaihtelee huomattavasti lajista, seurasta ja jopa yksittäisestä joukkueesta riippuen. (Valmentajien rooli Junior Sportissa ks. luku 4.5.2.). Valmentajien rooli vaikuttaa usein merkittävästi valmentajan ja valmennettavien yhdessä sopimaan tavoite. Mikäli tavoite on maltillinen, valmentajan rooli on silloin otollisen ilmapiirin luoja, kun taas vaativampi tavoite vaatii valmentajalta kehittäjän, innostajan ja tukijan roolia. Kehittäjän rooli on kuitenkin mahdoton, mikäli valmennettava ei ole sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin. (Heino 2000, 99 – 100.) Valmentajan tyyliin valmentaa vaikuttaa seuran antamat viitekehykset, mutta myös hänen omat miel-

tymyksensä ja tottumuksensa. Kärjistäen valmennusotteet voidaan jakaa kahteen ääripäähän, joita ovat auktoritaarinen valmennusote ja demokraattinen valmennusote.

Auktoritaarisessa valmennusotteessa valmentajan ja valmennettavan välinen kommunikaatio on yksipuolisempaa, kuin demokraattisessa valmennusotteessa, eikä valmentajalta tällöin vaadita niin suuria keskustelutaitoja. Valmennussuhteessa on tällöin selkeä roolijako. Valmentaja antaa ohjeita ja valmennettava toteuttaa annetut käskyt ja ohjeet. Auktoritaarisen valmennusotteen etuna voidaan pitää nopeaa päätöksentekoa. Valmennettavan kannalta tämä tyyli on helppo, sillä hänen ei itse tarvitse pohtia oikeita ratkaisuja, vaan valmentaja tekee sen hänen puolestaan. Kääntöpuolena valmennussuhde saattaa jäädä etäiseksi ja yksipuoliseksi ja kommunikaation puute voi haitata valmennettavan tarpeiden huomiointia. Riskinä on, että toiminnasta tulee valmentajan oma henkilökohtainen projekti, johon valmennettava ei ole itse täysin sitoutunut. Lisäksi valmennettavan itsenäisyyden kehitys voi hidastua, mikäli valmentaja päättää yksin kaikesta. (Heino 2000, 101–103.)

Demokraattisella valmennusotteella puolestaan tarkoitetaan valmentajan ja valmennettavan kanssa tapahtuvaa keskustelevaa ja pohdiskelevaa yhteistyötä, jossa viestintä on keskeisessä osassa. Ilmapiiri on tällöin auktoritaarista valmennusotetta rennompi ja yhteistyö on miellyttävämpää. Ristiriidat valmentajan ja valmennettavan välillä eivät ole yhtä yleisiä. Demokraattisen valmennusotteen etuja ovat valmennettavan sitoutuminen omaan urheilu-uransa kehitykseen. Näin ollen myös valmennettavan kyky kantaa vastuunsa lisääntyy. Demokraattinen valmennusote ei kuitenkaan toimi kaikissa tilanteissa. Jotta valmennettava voisi tehdä itseään koskevia päätöksiä, hänen tulee olla siihen riittävän kypsä. Lisäksi esimerkiksi joukkuelajeissa valmennusotteessa tulee huomioida ryhmätoiminnan kasassa pysyminen, kaikilta pelaajilta ei voida kysyä mielipidettä jokaiseen asiaan. On muistettava, että hyvä joukkue muodostuu hyvistä yksilöistä, jotka pystyvät tekemään yhteistyötä saavuttaakseen joukkueen yhdessä sovitun tavoitteen. (Heino 2000, 103–106.)

5.3 Vanhemmat

Tutkimuksen kohderyhmistä kolmas olivat vanhemmat. Vanhemmilla on luonnollisesti hieman eri rooli lapsen elämässä kotona, kuin liikuntaharrastuksen piirissä. Eskolan (1995, 13–16) vuonna 1989 tekemän tutkimuksen mukaan vanhemmilla on iso rooli lapsen liikunnan harrastuksessa. Tärkein osallistumisenmuoto on lapsen kannustaminen urheiluun. Muita merkittäviä osallistumisenmuotoja ovat taloudellinen tuki, lapsen kuljettaminen harrastuksiin ja kilpailumatkat sekä seuran muu toiminta. Vaikka tutkimus on vanha, on turvallista olettaa, että vanhempien rooli on samankaltainen tänäkin päivänä. Lamminaho, Piispanen & Tervonmaa (2009, 403) kirjoittavat, että vanhempien tärkein rooli nimenomaan juniorijääkiekossa voidaan tiivistää juuri pelaajan kannustamiseen, tämän kuljettamiseen ja toiminnan kustantamiseen. Lamminahon ym. mukaan näiden kolmen roolin lisäksi vanhempien ei tarvitse tämän enempää itse harrastaa jääkiekkoa. Pelilliset asiat tulisi jättää valmentajien vastuulle.

6 VOITTAMINEN JA KEHITTYMINEN

Kyselyn kohderyhmiltä haluttiin tietää ennen kaikkea heidän mielipidettään voittamisen ja pelaajana kehittymisen merkityksestä.

6.1 Voittaminen

Tutkimuksessamme kysyimme kaikilta kolmelta kohderyhmältä voittamisen ja pelaajana kehittymisen merkityksestä. Voittaminen ja kehittyminen eivät tietenkään sulje toisiaan pois, vaan niitä voidaan tarkastella myös toistensa syyseuraussuhteena.

Voittamisen voidaan ymmärtää tarkoittavan monta eri asiaa. Toisille se tarkoittaa yksittäisten pelien tai jopa mestaruuksien voittamista, toisille kyseessä on enemmänkin elämänasenne. (Miettinen 1995, 126).

Kilpailullisessa urheilussa, esimerkiksi kahden jääkiekkjoukkueen välisessä ottelussa, molempien joukkueiden tavoitteena on voittaa. Ainoastaan toinen joukkueista voi kuitenkin voittaa. Voittaminen on urheilussa harvoin sattumanvaraista, vaan paremmin valmistautunut ja taitavampi joukkue usein voittaa heikomman ja huonommalla valmistautumisella varustetun joukkueen. Miettinen (1995, 132-134). jakaa voittamisen opetusperiaatteet neljään osaan. Voittamisen opetusperiaatteilla tarkoitetaan ennen kaikkea oikeaa mentaliteettia joka mahdollistaa voittamisen, kun muut osa-alueet, esimerkiksi taitotaso on kunnossa. Ensiksi Miettinen kirjoittaa, että häviämisen oppiminen on helpompaa kuin voittamisen oppiminen. Häviäminen ei nimittäin vaadi taitoa, kokemusta, ammattitaitoa tai taustajoukkojen kannustusta. Toiseksi tappiutilanteessa on tärkeää painottaa pelaajille miksi voittaminen on tärkeää. Kyseessä on kuitenkin joukkueen yhteinen tavoite, jonka eteen pelaajat ovat tehneet usein kovasti töitä. Kolmanneksi pelaajat on opetettava siihen, etteivät he hyväksy tappion väistämättömyyttä. Voittamalla esimerkiksi tasaväkisiä harjoituspelejä pelaajat oppivat siihen, että voittaminen on mahdollista, eikä häviäminen ole ainoa luonnollinen lopputulos. Neljänneksi pelaajat täytyy opettaa antamaan kaikkensa, olipa lopputuloksena voitto tai tappio. Tämä tarkoittaa sitä, että pelaajien tulee antaa täysi panos, eikä ainoastaan luulla anta-

vansa. Pelaajat, jotka uhrautuvat joukkueelleen ja antavat kaikkensa tukiessaan toisiaan ovat voittajia. Voittajajoukkueella on vahva asenne.

6.2 Kehittyminen

Liikuntaharrastuksessa kehitymisellä voidaan tarkoittaa yksilökohtaisten tai joukkuekohtaisten taitojen sekä lajikohtaisten tai yleisesti liikunnallisten taitojen kehittymistä.

Jääkiekossa kehittyminen pitää sisällään monia eri osa-alueita, joista osa on jääkiekolle ominaisia lajikohtaisia taitoja. Tällaisina taitoina voidaan pitää esimerkiksi kiekollista peliä ja luisteluvoimaa ja –tekniikkaa. Lajista riippumattomia fyysisen kehityksen osa-alueita ovat esimerkiksi staattinen voima, räjähtävä voima, lihaskestävyys, juoksunopeus, notkeus ja tasapaino. (Nupponen 1997,43-49.) Jokaisen kehitys on aina yksilökohtaista. Toiset kehittyvät tosia huomattavasti nopeammin, kun taas toisilla kehitys vie enemmän aikaa. Lapset ja nuoret tarvitsevat kehitystään varten aikuisen tukea. Tässä harrastuksen ohjaajilla ja valmentajilla on iso vastuu ja rooli. Valmentajan tarkoitus on ohjata, sekä tarjota tarvittaessa tukea harrastajia eteenpäin ja pyrkiä mahdollistamaan tämän yksilön kehitys ja mahdollisesti auttamaan häntä saavuttamaan oman maksiminsa liikunnallisesti. Hyvän valmentajan erottaa siitä, että hän ohjaa yksilöllisesti. Hyvä ohjaaja osaa kannustaa, tukea, kieltää, moittia ja antaa kehittävää palautetta. Negatiivisesta palautteesta lapsi ei kehity, hän kokee sen kautta vain olevansa kykenemätön toimimaan halutulla tavalla ja hän luovuttaa herkästi. Siksi palaute tulisi antaa lapselle ja nuorelle aina rakentavasti, sekä kannustavasti. (Turkka & Turkka 2008; Vasarainen & Hara 2005, 44-57.)

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuslupa anottiin helmikuussa 2017 Vaasan Sportin juniorit Ry:n silloiselta toiminnanjohtajalta, nykyiseltä seuran urheilutoimenjohtajana toimivalta Ari-Pekka Pajuluomalta. Ennen kyselylomakkeiden lähettämistä laadimme tutkimussuunnitelman, jonka avulla arvioimme, onko käytettävissämme olevilla tutkimusmetodeilla mahdollista ratkaista tutkimusongelma. Tutkimussuunnitelmasamme arvioimme myös asettamamme aikataulun realistisuutta ja tutkimuksen resursseja. (Eskelinen & Karsikas 2014, 91.)

Heikkilä (2005, 10) toteaa, että laadukkaassa tutkimuksessa mahdollinen kyselylomake tulee testata, ennen sen lähettämistä kyselyn kohdehenkilöille. E-lomakkeen toimivuuden varmistimme testaamalla lomaketta seitsemällä kohdehenkilöllä, jotka eivät kuitenkaan osallistuneet varsinaiseen kyselytutkimukseen. Lomakkeen testaamisella varmistimme myös, että tutkimuslomakkeen saatesanat ja ohjeet olivat yksiselitteisiä sekä helposti ymmärrettävissä.

Kyselyiden jakaminen vastaajille hoidettiin siten, että kyselyiden saateviesti sekä suorat linkit kyselyihin lähetettiin Junior Sportin silloiselle toiminnanjohtajalle Ari-Pekka Pajuluomalle, hän puolestaan välitti kyselyn vastaajille sähköpostitse. Kyselyt lähetettiin kolmelle eri kohderyhmälle. Nämä kohderyhmät olivat Vaasan Sportin junioreissa pelaavat lapset ja nuoret, pelaajien vanhemmat sekä seuran valmentajat. Kyselyt toteutettiin nimettömästi. Kysymykset oli muotoiltu niin, että kaikilta kolmelta kohderyhmältä pyrittiin saada vastaus päätutkimusongelmaamme eli miksi lapsi harrastaa jääkiekkoa ja toisaalta toteutuuko Vaasan Sportin juniorit Ry:n strategia. Kyselyihin vastasi 41 pelaajaa (liite 3), 181 vanhempaa (liite 2), sekä 56 valmentajaa (liite 4).

7.1 Tutkimusmenetelmät

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus auttaa ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä. Aineisto on tuolloin enimmäkseen tekstipohjaista, eikä tutkimuksessa pyritä tilastollisiin yleistyksiin. Tästä syystä kvalitatiivisen tutkimuksen toteutumiseen riittää kvantitatiivista tutkimusta pienempi vastausmäärä. Kvantitatiivinen eli määrälli-

nen tutkimus on puolestaan kvalitatiivista strukturoidumpaa. Kvantitatiivinen tutkimus kuvaa tutkittavaa ilmiötä numeerisen tiedon pohjalta. (Heikkilä 2005, 16–17.) Opinnäytetyössämme sovelsimme enimmäkseen kvalitatiivista tutkimusta. Halusimme tietää kyselyn kohdehenkilöiden mielipiteitä, kuinka he kokivat kysytävät asiat. Vaikka tutkimus oli pääasiassa kvalitatiivinen, on kuitenkin huomiotava, että laadullinen tutkimuksemme piti sisällään myös kvantitatiivisia osatarkasteluja. Toistuvat muuttujat on mahdollista siirtää taulukkomuotoon. Tutkimustuloksia selitettäessä käytetään silloin myös kvantitatiivisen analyysin tuloksia. (Alasuutari 2011, 52–53.)

7.2 Aineiston kerääminen

Aineisto tutkimukseen hankittiin kyselyinä e-lomakkeella. (liite 2,3,4) Kyselyt olivat avoimena vastaajille viikon ajan, aikavälillä 10.4 – 26.4.2017. Kysely lähetettiin seuran toimesta sähköpostina vastaajille. Kyselyn jakoa ei rajattu ja se lähetettiin kaikille tahoille jotka ovat mukana seuran toiminnassa ja jotka kuuluivat kyselyiden kohderyhmään. Kyselyyn vastaaminen tehtiin anonyymisti. Ainoa henkilökohtainen tieto joka kerättiin, oli harrastajien ikä. Tämä kysymys esitettiin sekä pelaajille ja heidän vanhemmilleen. Kyselyssä oli sekä suljettuja, että avoimia kysymyksiä. Pelaajille ja vanhemmille lähetetyissä kyselylomakkeissa oli lisäksi kohta, jossa kysyttiin kehitysehdotuksia seuralle.

7.3 Aineiston analysointi

Tutkimuksessa kerättyä aineistoa analysointiin aineistolähtöisen sisältöanalyysin avulla. Kyseinen menetelmä ja sen prosessi voidaan jakaa kolmeen erilaiseen vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe on kerätyn aineiston redusointi, joka tarkoittaa aineiston pelkistämistä. Toisessa vaiheessa aineistoa ryhmitellään eli klusteroidaan. Viimeinen vaihe on teoreettisten käsitteiden luominen eli abstrahointi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–109.)

7.4 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuskohteen ollessa yksittäinen ihminen tai ihmisryhmä, kuten tässä tutkimuksessa, eettiset kysymykset ovat tärkeitä. Soinisen mukaan eettisesti hyvin toteutettu tutkimus huomioi tutkittavan oikeudet. (Soininen 1995, 129.)

Tutkittavilla on oikeus pysyä nimettömänä. Tästä syystä emme keränneet kyselyyn vastanneilta henkilötietoja, joiden perusteella he olisivat tunnistettavissa. Tutkittavilta ei myöskään kysytty sellaisia henkilökohtaisia kysymyksiä, jotka luonteeltaan arkaluontoisia. Tällaisia kysymyksiä voisivat olla esimerkiksi uskonto tai poliittinen vakaumus. Tutkittavilla on myös oikeus luottamuksellisuuteen. Ennen kyselylomakkeiden lähettämistä anoinme Vaasan Sportin juniorit Ry:ltä lupaa tutkimuksen tekemiseen ja sitouduimme käyttämään keräämäämme aineistoa luottamuksellisesti ja tutkimuksen valmistuttua tuhoamaan kyselyn anonymit vastaukset. Kyselylomakkeiden yhteydessä vastaajille kerrottiin ketkä lukevat kyselyn vastaukset ja keillä on oikeus käsitellä kyseistä aineistoa. (Soininen 1995, 129.)

Tutkittavien oikeuksien lisäksi tutkimuksen eettisiin tekijöihin kuuluu oleellisesti tutkijoiden rehellisyys. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että tutkimuksen tuloksia ei ole kaunisteltu tai muutettu haluttuun suuntaan tutkijan tai jonkun ulkopuolisen tahon toimesta. (Soininen 1995, 130–131.) Tutkimuseettisiin kysymyksiin kuuluu myös se, ettei toisen kirjoittajan ajatuksia yritetä esittää omina. Tämä on otettu huomioon tutkimuksessa asiallisina lähdeviittauksina. (Soininen 1995, 130.)

Laadukkaan ja luotettavan tutkimuksen tunnuspiirteitä ovat objektiivisyys, validiteetti, reliabiliteetti, tehokkuus ja taloudellisuus, avoimuus, tietosuoja, hyödyllisyys ja tutkimuksen käyttökelpoisuus sekä sopiva aikataulu. (Heikkilä 2005, 29–32.)

Objektiivisessä tutkimuksessa tutkimuksen tulokset eivät riipu tutkijasta, eikä esimerkiksi tutkijan vaihtaminen tällöin muuta tutkimuksen tuloksia. Jokaiseen tutkimukseen toki sisältyy myös tutkijan subjektiivisia valintoja, kuten kysymys-

ten muotoilu ja tutkimustulosten raportointitapa. Lisäksi tutkijalle voi sattua inhimillisiä virheitä, mutta tulosten tahallinen vääristely ei kuulu luotettavaan tutkimukseen. (Heikkilä 2005, 30.)

Tutkimuksen validiteetilla eli pätevyydellä tarkoitetaan, että tutkimuksessa on todella tutkittu sitä asiaa mitä on ollut tarkoituskin tutkia. Mittaustuloksen validius voidaan varmistaa mitattavien käsitteiden ja muuttujien tarkalla määrittelyllä sekä huolellisella suunnittelulla ja tiedonkeruulla. Itse tutkimuslomakkeessa kysymysten tulee olla tutkimusongelman kannalta tarkoituksenmukaisia ja niiden tulee mitata haluttuja asioita yksiselitteisesti. Kyselyn korkea vastausprosentti, tarkasti määritelty perusjoukko ja sitä edustavan otoksen saaminen ovat validin tutkimuksen tunnuspiirteitä. Mikäli perusjoukkoa edustava otos on liian pieni, on vaarana, että vastausprosentti jää liian pieneksi. Liian pieni vastausprosentti johtaa sattumanvaraisiin tuloksiin. Tutkimuksen reliabiliteetti eli luotettavuus kärsii, jos tutkimuksen tulokset eivät ole tarkkoja. Luotettava tutkimus on toistettavissa samantyyppisin tuloksin. (Heikkilä 2005, 29–30.)

Tehokkuus ja taloudellisuus ovat myös yksi merkki laadukkaasta tutkimuksesta, joskaan niillä ei ole vaikutusta kaikkiin tieteellisiin tutkimuksiin.

Tutkimuksen avoimuus on huomioitu tutkimuksessamme siten, että tutkimusraportissa on esitetty kaikki merkittävät tulokset ja johtopäätökset. Tuloksia ei ole siis valikoitu toimeksiantajan Vaasan Sportin juniorit Ry:n kannalta edullisesti, vaan ne ovat esitetty tutkimusraportissa neutraalisti. Tietosuojan kannalta tuloksia raportoidessa on pidetty huolta, ettei vastaajien henkilöllisyys tule tutkimusraportissa esille. (Heikkilä 2005, 31.)

Edellä mainittujen lisäksi tutkimuksen laatuun vaikuttaa myös sen hyödyllisyys ja käyttökelpoisuus. Relevantti tutkimus käsittelee tärkeitä asioita, tämä mahdollistetaan esimerkiksi oleellisiin asioihin keskittyvällä kyselylomakkeella. Kiireellä tehty kyselylomake tai tutkimustulosten analysointi voi kuitenkin vesittää koko tutkimuksen. Tästä syystä sopiva aikataulu on tutkimuksen kannalta tärkeää ja usein toimeksiantaja sitä myös vaatii. (Heikkilä 2005, 32.) Tutkimuksemme aikataulu oli suunniteltu yhdessä toimeksiantajan kanssa. Kartoitimme tutkimuksen tarpeen

ja anoimme tutkimuslupaa helmikuussa 2017. Kyselylomakkeet lähetettiin vastajille Vaasan Sportin juniorit Ry:n toimesta huhtikuussa. Opinnäytetyö valmistui lokakuun lopussa.

8 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää syyt miksi nuori harrastaa jääkiekkoa, toteutuvatko seuran strategia, sekä mitkä ovat eri vastaajaryhmien oletukset siitä, mitä harrastus merkitsee pelaajille. Tärkeäksi koettiin myös selvittää tutkimuksen avulla, toteutuiko seuran hakema strategian muutos kehityksen merkityksen nostamisessa voittamista tärkeämmäksi painopisteeksi. (ks. luku 4.4)

Kyselyt toteutettiin seuran valmentajille ja toimihenkilöille, seurassa pelaaville lapsille ja nuorille, sekä heidän vanhemmilleen. Jokaiselle ryhmälle oli omat kyselylomakkeet (ks. liite 2,3,4). Osana kyselyä pelaajilla, sekä vanhemmilla oli mahdollisuus antaa seuralle palautetta, tämä lisättiin toimeksiantajan toiveesta kyselyyn.

8.1 Pelaajien vastaukset

Seurassa jääkiekkoa harrastavilta lapsilta ja nuorilta kysyttiin seitsemän kysymystä. Näiden aiheina oli harrastamisen syyt, mitä se tarjoaa heille, mikä on mahdollisesti mieluisaa harrastuksessa ja mikä ei mahdollisesti ole. Lisäksi kysyttiin voittamisen ja kehityksen merkitystä, sekä mahdollisia kehitys ehdotuksia seuralle ja sen toimintaan. Vastaajia kyselyyn (liite 3) oli yhteensä 41. Seurassa harrastaa noin 600 lasta ja nuorta, jolloin pelaajien vastausprosentti on 7.

8.1.1 Vastanneiden harrastajien ikä

Kyselyyn vastanneilta pelaajilta kysyttiin ensimmäisenä heidän ikäänsä (ks. kuvio 2). Tämä oli myös ainoa henkilötieto, joka vastaajilta kerättiin. Tällä tavalla koimme, että anonyyminä toteutettava kysely mahdollisti paremman vastausmäärän kokonaisuudessaan. Kysely lähetettiin 7–18-vuotiaille pelaajille (ks. luku 5.1). Vastauksia tuli 41.

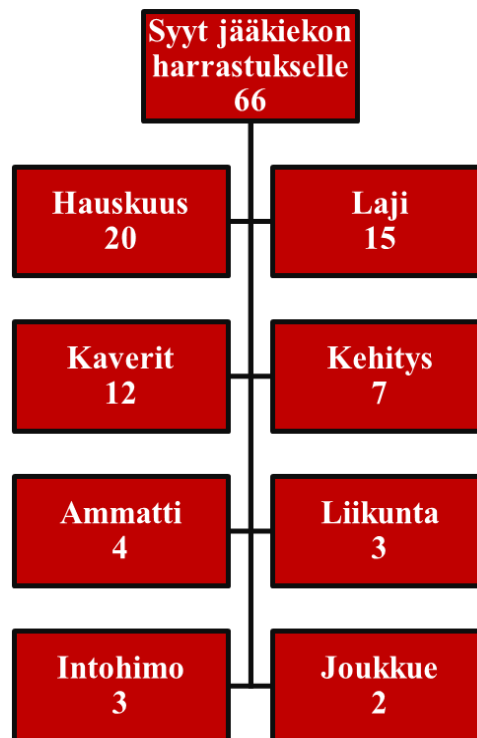

Kuvio 2. Vastanneiden harrastajien lukumäärät ikäluokittain

Saatujen vastausten suurin yksittäinen ikäluokka oli 14-vuotiaat pelaajat (14). Kyseisen ikäluokan vastausprosentti oli 34 % kaikista kyselyyn vastanneista pelaajista. Toiseksi suurin vastaajaryhmä oli 13-vuotiaat (7), jonka vastausprosentti oli 17 % kaikista vastanneista. Ikäluokista vain 8-vuotiailta ei saatu yhtään vastausta kyselyyn. Ikävuodet 13–18-vuotiaat olivat aktiivisempia vastaamaan kyselyyn vastausmäärien perusteella, kuin alle 13-vuotiaat.

8.1.2 Syyt jääkiekon harrastukselle

Kyselyn ensimmäinen kysymys pelaajille koski syitä miksi he harrastavat jääkiekkoa. Jokainen kyselyyn vastannut pelaaja nimesi vähintään yhden syyn jääkiekon harrastukselleen. Kysymykseen vastasi jokainen 41 pelaajaa. Ilmaisuja vastauksista tuli 66 (ks. kuvio 3).

Kuvio 3. Syyt jääkiekon harrastukselle

Hauskuus. Suuri osa vastaajista nimesi hauskuudet syyksi jääkiekon harrastamiselle.

”Se on hauskaa.”

” För det är roligt.”

Laji. Jääkiekko lajina oli osalle vastaajista syy harrastaa.

”Paras urheilulaji.”

”...monipuolinen laji.”

”Tykkään jääkiekosta.”

”Lajin vauhdikkuus...”

Kaverit. Vastaajista osa ilmaisi kaverit harrastuksensa syyksi.

”...siel on kaverit.”

”...kavereiden kanssa.”

Kehitys. Osalle harrastajista kehitys oli syy harrastaa jääkiekkoa.

”...halu kehittyä.”

”...haluan kehittyä maalivahtina.”

Ammatti. Pienelle osalle vastaajista harrastuksen syynä oli halu saada siitä ammat-
ti.

”...haluan pelata sitä ammatikseen.”

”...haluan pelata joskus jossain korkealla.”

Liikunta. Syy harrastukselle oli joidenkin vastaajien mukaan sen kautta saatu lii-
kunta.

”...samalla kunto pysyy.”

”hyvä kuntoilu.”

Intohimo. Intohimo oli pienelle osalle vastaajista syy harrastaa.

”...koska se on intohimoni.”

Joukkue. Harrastuksen syyksi nimettiin myös joukkue.

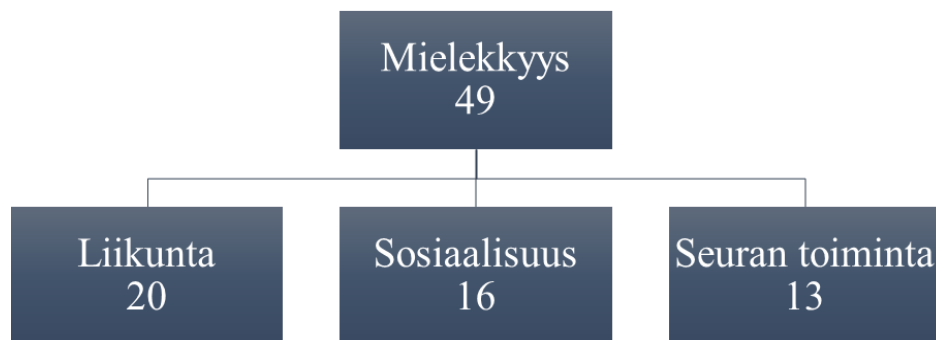
”...joukkue.”

Harrastuksen syyt ovat selvästi hauskuudessa ja kavereissa, mikä kertoo vastaa-
jien arvostavan sosiaalista puolta harrastuksessaan (ks. luvut 2, 2.3, 2.4). Vastaa-
jien mukaan harrastuksen tarjoama hauskuus, sekä kehitys kertoo teorian mukaan
siitä, että harrastuksessa on tehtävä suuntainen motivaatio ilmasto, joka tukee hei-
dän sisäistä motivaatiotaan (ks. luvut 3.2.1, 3.2.3). Teorian mukaan kavereilla on
suuri vaikutus lasten harrastuksiin, erityisesti siihen minkä lajin lapsi valitsee (ks.
luku 2.4). Myös Mäntylä (2011) tutkimuksessa kaverit nousivat lasten ja nuoren
harrastuksen merkittäväksi syyksi. Lajilla itsellään on myös suuri merkitys vastaa-

jille. Kuitenkin on huomioitava, että vain muutamat vastaajat kertovat harrastuksen syyksi jääkiekkoammattilaisuuden.

8.1.3 Mikä harrastamisessa Junior Sportissa on mielekästä?

Kyselyyn vastanneilta kysyttiin mikä heille on mielekästä harrastuksessaan Junior Sportissa. Kyselyyn vastasi jokainen 41 vastaajaa. Jokaisella kyselyyn vastanneella pelaajalla oli jotakin mielekästä harrastuksessaan. Ilmaisuja saatiin vastauksista yhteensä 49 (ks. kuvio 4).

Kuvio 4. Mielekästä harrastamisessa

Liikunta. Alaluokiksi tuli pelaaminen, kehittyminen, sekä harrastaminen.

Pelaaminen. Mielekkäin asia harrastuksessa Junior Sportissa oli vastaajien mukaan jääkiekon pelaaminen.

”Saa pelata.”

”Pääsen pelaamaan monessa joukkueessa ja saan peliaikaa.”

”Man får chansen att spela...”

”...pääsee pelaamaan jääkiekkoa...”

Kehittyminen. Mielekkääksi asiaksi nousi myös pelaajien oma kehittyminen jääkiekkoilijana.

”Saa mahdollisuuden kehittyä paremmaksi.”

”Mahdollisesti pelata sm sarjaa ja kehittyä.”

”...och utveckla sig...”

Harrastaminen. Itsessään harrastaminen oli muutamalle vastaajalle mielekästä.

”...ja harrastaminen.”

”Jääkiekko harrastuksena.”

Sosiaalisuus. Alaluokiksi tuli kaverit, hauskuus ja yhteishenki.

Kaverit. Vastaajat nostivat esille kavereiden merkityksen jääkiekon harrastamisen mielekkyydessä.

”Saa olla kavereiden kanssa.”

”...hyvät joukkuekaverit...”

”... ja kaverit.”

”Paljon kavereita.”

Hauskuus. Vastaajista muutama koki, että harrastuksen mielekkyyden tärkeä tekijä on sen kautta tapahtuva hauskuus.

”Det är roligt.”

”Hauskaa tulla hallille.”

Yhteishenki. Joukkueen sisällä vallitseva yhteishenki oli osalle vastaajista syy, mistä he pitivät harrastuksessaan Junior Sportissa.

”... meillä on niin hyvä yhteishenki.”

” Hyvä yhteishenki. ”

Seuran toiminta. Alaluokiksi tuli olosuhteet ja valmennus.

Olosuhteet. Useat vastaajat pitävät harjoitusolosuhteiden merkitystä mielekkyyden osalta tärkeänä asiana.

”Hyvä jäähalli ja sen sijainti.”

”Puitteet on hyvät.”

”Stor hall och många isar.”

”Jäähallin kunto.”

Valmennus. Osalle vastaajista hyvä valmennus toi mielekkyyttä jääkiekon harrastukseen.

” Hyvä valmennus. ”

” Hyvät valkut.”

”...valmennuksen taso hyvä.”

” Tykkään Junior Sportissa pelaamisesta, koska siellä on kokeneita valmentajia.”

Vastauksista voidaan nostaa esille vastanneiden arvostus harrastuksensa sosiaaliseen puoleen, sillä eniten vastaajat kokivat mielekkääksi harrastuksessaan kaverit (ks. luku 2.4). Vastauksissa myös esille tuotu hyvä ryhmähenki kasvattaa teorian mukaan harrastajien motivaatiota toimia, tässä tapauksessa sillä on mahdollisuus kasvattaa yksilön tahtotilaa harrastaa ja sen kautta mahdollisesti kehittyä jääkiekon parissa. (ks. luku 3.2.3).

8.1.4 Mikä harrastamisessa Junior Sportissa on mahdollisesti epämieluisaa?

Seuraavassa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, mikä mahdollisesti ei ole mielekästä jääkiekon harrastamisessa Junior Sportissa. Jokainen 41 vastanneesta vastasi kysymykseen. Jokaisella pelaajalla oli vain yksi ilmaisu kysymykseen, jolloin vastauksen ilmaisujen määrä on myös 41 (ks. kuvio 5).

Kuvio 5. Harrastuksen epämieluisuus

Ei ole mitään epämieluisaa. Alaluokiksi saatiin ei ole ja tyhjää vastanneet.

Tyhjää vastanneiden määrä oli suhteessa iso vastaajien kokonaismäärään. Ei mitään vastanneista hieman yli puolet jättivät vastauksen tyhjäksi.

Ei mitään vastanneet eivät löytäneet harrastuksestaan mitään epämieluisia asioita, tai tekijää.

Kyllä. Ei mieleisille asioille alaluokiksi saatiin harjoittelu, ryhmät, kallis harrastus, pelien vähäinen määrä, epäonnistuminen, sekä palautteen puute.

Harrastuksen ei mielekkäistä alaluokista eniten vastauksia sai harjoittelu. Tähän lukeutuu harjoitustavat ja ajankohdat.

”Kesäharjoittelua, pelaan jalkapalloa.”

”Jäävuorot ovat lepakkovuoroja.”

”Liian aikasin alkavat treenit.”

”Liian vähän harjoituksia.”

”Testerna.”

Pieni osa vastaajista koki ryhmät harrastuksensa epämieliseksi asiaksi.

”Omanikäisten kanssa treenaaminen.”

”Treeniryhmät.”

Osa vastaajista koki harrastuksensa negatiiviseksi asiaksi sen kalleuden.

”Kalliit maksut.”

”Kallista.”

Vastaajista muutama nosti esille pelien vähyden asiana, minkä he kokivat negatiivisena osana harrastustaan.

”Liian vähän pelejä.”

Pieni osa vastaajista koki oman epäonnistumisen epämieluisena osana harrastustaan.

”Epäonnistuminen.”

Negatiivisena asiana koettiin valmentajilta saatavan palautteen puute.

”Valmentajilta ei tule tarpeeksi positiivista palautetta, joka auttaisi itsetuottamukseen ja asenteeseen.”

Ei osaa sanoa. Hyvin pieni osa vastaajista koki että, he eivät osaa sanoa mitään epämieluisesta harrastuksestaan.

”En nyt juuri keksi mitää huonoa.”

Vastauksista voidaan nähdä kuinka mielipiteet mielekkäiden asioiden välillä ovat jakautuneet tasaisesti vastaajien kesken. Noin puolet vastaajista ei osannut nimetä, tai ei kokenut harrastuksessaan olevan mitään epämieliekästä. Toinen puoli vastaajista koki, että harrastuksessa on useita erilaisia syitä, jotka voivat tehdä harrastuksesta vähemmän mieluista. Selkeästi eniten vastaajat kokivat harjoittelun olevan jollakin tavalla epämieluista. Mielenkiintoinen seikka vastauksissa oli myös se, että aiemmin kyselyssä pelaajat olivat pitäneet valmentajia ammattitaitoisina, niin tässä esiin nostettiin valmentajilta saatavan palautteen vähyys. Saatu palaute on teorian mukaan harrastajalle ja hänen kehitykselleen tärkeää (ks. luku 3.3.1). Palautteen puuttuminen myös on ristiriidassa seuran ohjeiden kanssa. Ohjeissa painotetaan valmentajien vastuusta ja sitä, että he antavat nuorille positiivista ja kehittävää palautetta (ks. luku 4.5.2). Vastauksien perusteella, tämä ei toteudu seuran ohjeistuksen mukaisesti.

8.1.5 Mitä lapsi kokee saavansa harrastukseltaan Junior Sportissa?

Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin, mitä he kokevat saavansa harrastaessaan jääkiekkoa Junior Sportissa. Jokainen 41 kyselyyn vastanneesta harrastajasta nimesi ainakin yhden asian mitä he kokevat saavansa harrastukseltaan Junior Sportissa. Ilmaisuja saatiin yhteensä 58 (ks. kuvio 6).

Kuvio 6. Mitä harrastus antaa

Kehitystä. Suurin osa vastaajista nimesi kehityksen asiaksi jota he kokevat saavansa harrastuksensa kautta.

”...kehittyä pelaajana.”

”Olen saanut mahdollisuuden kehittyä.”

”Kehityn jääkiekon pelaamisessa.”

Kavereita. Useat vastaajat nostivat vastauksissa esille harrastuksen kautta saavansa kaverit.

”Olen saanut hyviä kavereita.”

”Uusia ystäviä.”

” Kavereita.”

Liikuntaa/kuntoilua. Osa vastaajista koki harrastuksen tarjoavan heille liikuntaa, sekä kuntoilua.

”Urheilullisia elämäntapoja ja vinkkejä.”

”Liikuntaa.”

”Bra kondition.”

”Kovia harjoituksia.”

Hauskuutta. Usea vastaaja nimesi harrastuksensa tarjoavan hauskuutta.

”Hauskan mielen.”

” Hauskuutta.”

”Iloa.”

Kokemuksia. Osa harrastajien vastauksista tuo esiin harrastuksen tarjoavan heille kokemuksia jääkiekon parissa.

”Kivoja kokemuksia.”

Ajanvietettä. Pieni osa vastaajista vastasi harrastuksen Junior Sportissa tarjoavan heille ajanvietettä.

”Hyvä tapa viettää vapaa-aikaa.”

”...ajanvietettä.”

Peliaikaa. Jääkiekko-otteluiden aikana saatu peliaika oli pienelle osalle vastaajista tärkeä harrastuksen tuoma asia.

” ...peliaikaa.”

Lajia. Pieni joukko vastaajia koki vastauksissaan harrastuksen tarjoavan heille jääkiekkoa liikuntalajina.

” *Jääkiekkoa.* ”

” *...mahdollisuuden tehdä sitä mitä rakastan.* ”

Hyvän harrastuksen. Junior Sportin koettiin tarjoavan hyvän harrastuksen.

” *...hyvän harrastuksen.* ”

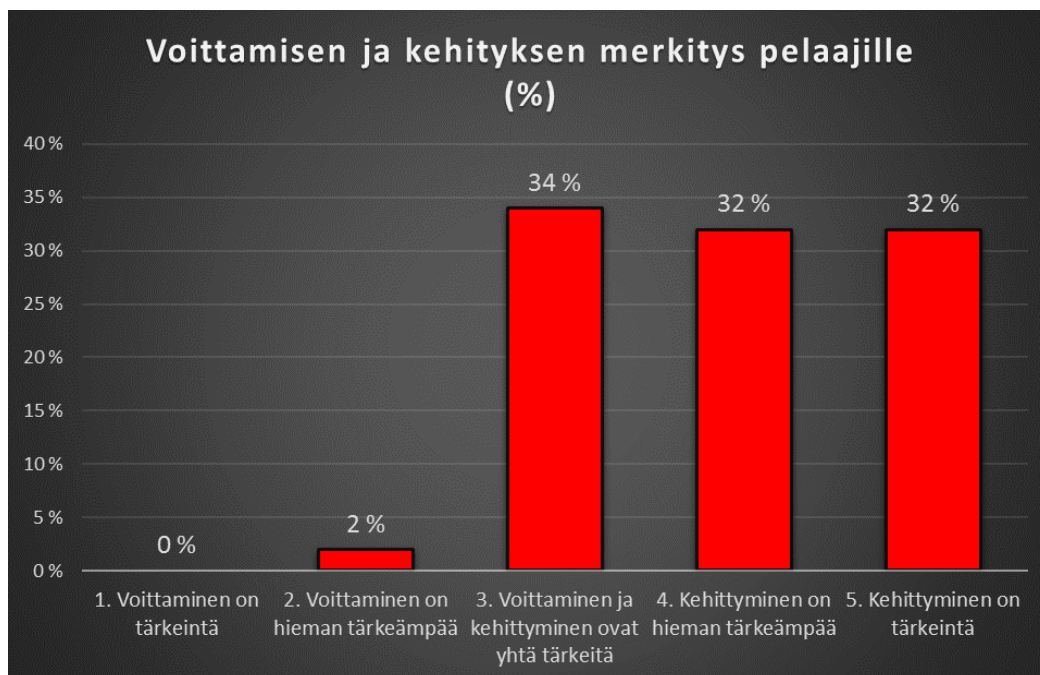
Onnistumisia. Harrastuksen koettiin myös antavan harrastajilleen onnistumisia.

” *...onnistumisen.* ”

Saaduista vastauksista esille nousee erityisesti kaksi teemaa. Nämä ovat oma henkilökohtainen kehitys, sekä kaverit. Kavereiden merkittävyyttä tukee myös teoria (ks. luku 2.4). Vastaukset toistavat samoja teemoja kuin jo aiemmin kohdassa miksi harrastat jääkiekkoa (ks. kuvio 3). Erona edelliseen kysymykseen oli tässä kehityksen merkityksen nouseminen vastauksissa verraten aiempaa syihin miksi vastaajat harrastivat jääkiekkoa. Kehityksen merkitys lapsille poikkeaa teoriasta (ks. luku 3.3.1), joka pitää voittamisen merkitystä lapsille merkityksellisempänä asiana kuin henkilökohtainen kehittyminen. Saadut vastaukset, kuitenkin ovat ristiriidassa tämän teorian oletuksen kanssa.

8.1.6 Voittamisen ja kehityksen tärkeys pelaajille

Vastaajilta kysyttiin, kumpi on heille tärkeämpää voittaminen vai kehittyminen. (ks. luvut 6, 6.1 & 6.2) Vastaukset ilmoitettiin valitsemalla luku 1–5 (ks. liite 3) siten, että luku 1 tarkoitti voittamisen olevan tärkeintä, ja luku 5 kehittymisen olevan tärkeintä (ks. kuvio 7).

Kuvio 7. Pelaajien vastaukset voittamisen ja kehityksen merkityksestä

Vastaukset jakautuivat vastaajien kesken tasaisesti, kolmeen kategoriaan. Eniten vastaajat kokivat voittamisen ja kehityksen olevan heille yhtä tärkeitä. Näiden vastausten perusteella kehitystä voidaan pitää pelaajille selvästi tärkeämpänä kuin voittamista, sillä selvästi suurempi osuus vastasi kehittymisen olevan voittoja tärkeämpää tai yhtä tärkeää. Tätä myös tukee pelaajien aiemmat vastaukset (ks. luku 8.1.1, 8.1.5), joissa kehityksen merkitys on selvästi esillä vastauksissa.

Teorian mukaan kehityksen arvostus kertoo siitä, että harrastajat ovat enimmäkseen sisäisesti motivoituneita. Sisäisesti motivoituneet eivät teorian mukaan myöskään pidä saavutuksista, kuten esimerkiksi voittamista tärkeänä tekijänä tai motivoivana seikkana (ks. luku 3.2.1). Vastaajien arvostus kehitystä kohtaan on ristiriidassa teorian kanssa, jonka mukaan lapsille ja nuorille tärkeintä on usein voittaminen (ks. luku 3.3.1). Vastauksien perusteella voidaan todeta, että seuran strategian painopiste kehityksen painottamisesta, voittamisen sijasta (ks. luku 4.4) toteutuu pelaajien kohdalla.

8.1.7 Harrastajien mahdolliset kehittämisehdotukset seuralle

Harrastajille tarjottiin mahdollisuutta antaa seuran toiminnalle palautetta, sekä kehitysehdotuksia kyselyn loppuun. Saatu palaute jaettiin vastausten perusteella erilaisiin vastauskategorioihin (ks. kuvio 8).

Kuvio 8. Harrastajien kehittämisehdotukset seuralle

Tyhjää /ei osaa sanoa. Vastausten alaluokiksi tuli ei osaa sanoa, sekä tyhjä.

Osa kyselyyn vastanneista ei osannut antaa mitään palautetta.

” En oo varma...”

” En tiedä.”

Useat vastaajat eivät jättäneet mitään palautetta, nämä luokiteltiin alaluokkaan tyhjä vastanneet.

On kehitettävää. Vastausten alaluokiksi tuli harjoittelu, valmennus ja olosuhteet

Pieni osa vastaajista koki, että olosuhteissa olisi kehitettävää.

”Enemmän varusteiden säilytyskoppeja.”

”Siistimmät varustekopit.”

”Varustekoppitilaa lisää.”

Harjoittelu. Enemmistö kehitysehdotuksia liittyi harjoitteluun.

”Enemmän treenivuoroja.”

”Enemmän maalinteko ja kiekollisia treenejä, lyhyempi oheinen/verryttely ja pidempi jäävuoro.

”Ei testejä.”

”Syöttöharjoituksia treeneissä enemmän.”

”Kortare träningar.”

Pieni osa vastaajista nosti palautteessa seuran valmennuksen kehitettäväksi asiak-
si.

”Lisää pelaajan motivointia ja kannustamista.”

Ei ole kehitettävää. Vastausten samankaltaisuuden vuoksi erillistä jakoa alaluok-
kiin ei voida tehdä.

”Inget förslag.”

”Samaan malliin.”

Jokainen vastauskategoria kuuluu seuran vastuualueisiin, jotka on aiemmin luetel-
tu (ks. luku 4.6). Palautteessa esille tullut tarve saada enemmän motivointia ja
kannustusta on osa palautetta, jota pelaajien tulisi saada valmennukseltaan ja se on
myös mainittu aiemmin vastauksissa pelaajien toimesta. (ks. luku 8.1.4).

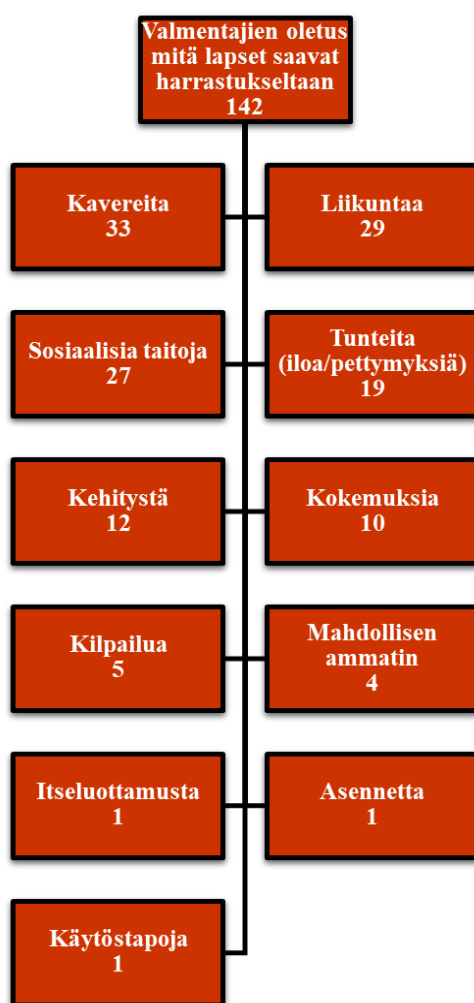
8.2 Valmentajien vastaukset

Kyselyyn (ks. liite 4) vastasi yhteensä 56 seuran valmentajaa. (ks. luku 5.2) Vas-
tausprosentiksi tuli 79. Valmentajille esitettiin kolme kysymystä, nämä kysymyk-

set olivat mitä ajattelet lapsen/nuoren saavan harrastukseltaan? Kumman luulet olevan pelaajalle tärkeämpää voittaminen vai pelaajana kehittyminen? Sekä, kumpi sinulle on tärkeämpää voittaminen vai pelaajan kehittyminen?

8.2.1 Mitä valmentajat olettavat lapsen saavan harrastukseltaan?

Ensimmäisenä kysymyksenä valmentajille oli, mitä he ajattelevat lapsen saavan harrastuksestaan Junior Sportissa. Kysymykseen vastasi jokainen kyselyyn vastannut valmentaja. Ilmaisuja vastauksista saatiin 142 (ks. kuvio 9).

Kuvio 9. Valmentajien oletus mitä harrastus tarjoaa

Kavereita. Useat seuran valmentajat olettivat vastaustensa mukaan, että harrastuksen kautta lapset mahdollisesti saavat kavereita.

”Uusia kavereita omasta joukkueesta ja muista joukkueista.”

” Kaveripiirin laajuus.”

”...hyviä ystäviä.”

”Paljon kavereita joista toisista on tullut jo hyvin läheisiä ja varmasti tulee olemaan pitkäaikaisia ystäviä.”

Liikuntaa. Valmentajista suuri ryhmä toi vastauksissaan esille liikunnan asiana jonka he kokevat pelaajien saavan harrastuksen kautta.

”...liikunnan riemua.”

”Oikean suunnan urheilullisesti.”

”...fyysistä kuntoa.”

”Hyvän fyysisen kunnon. Elämäntavan urheilun parissa.”

Sosiaalisia taitoja. Iso osa vastaajista koki harrastuksen antavan harrastajille mahdollisuuden oppia ja kehittää sosiaalisia taitojaan.

”...sosiaalisia taitoja.”

”Sosiaalisia taitoja tulevaisuuteen.”

”Oppii ihmisenä toimimaan ryhmässä ja ottamaan kaikki huomioon.”

”...ryhmässä toimimisen taitoja...”

Tunteita (iloa/pettymyksiä). Osa vastaajista nimesi pelaajien saavan harrastuksensa kautta erilaisia tunteita.

”...iloa...”

”...onnistumisia ja iloa.”

”...iloa tehdä sitä, mistä nauttii.”

”...pettymyksiä...”

Kehitystä. Harrastuksen koettiin joidenkin vastaajien mielestä antavan pelaajille kehitystä.

”Mahdollisuuden kehittyä jääkiekossa.”

”...voi kehittää omaa ja joukkueen taitoja.”

”...uskoa omaan tekemiseen ja kehittymiseen.”

Kokemuksia. Pieni ryhmä vastanneista ilmaisi vastauksissaan pelaajan saavan kokemuksia harrastuksensa kautta.

”Hyviä kokemuksia.”

”Hienoja kokemuksia...”

Kilpailua. Valmentajista osa koki pelaajien saavan harrastuksessaan kilpailua.

”...kilpailua...”

Mahdollisen ammatin. Vastaajista pieni osa oletti harrastajien saavan harrastuksensa kautta itselleen mahdollisesti ammatin.

”...ammatin.”

Itseluottamusta. Harrastus Junior Sportissa koettiin pienen osan vastaajista mukaan antavan lapselle itseluottamusta.

”...itseluottamusta elämään.”

Asennetta. Pieni osa valmentajista vastasi harrastuksen antavan pelaajille asennetta.

”...asennetta...”

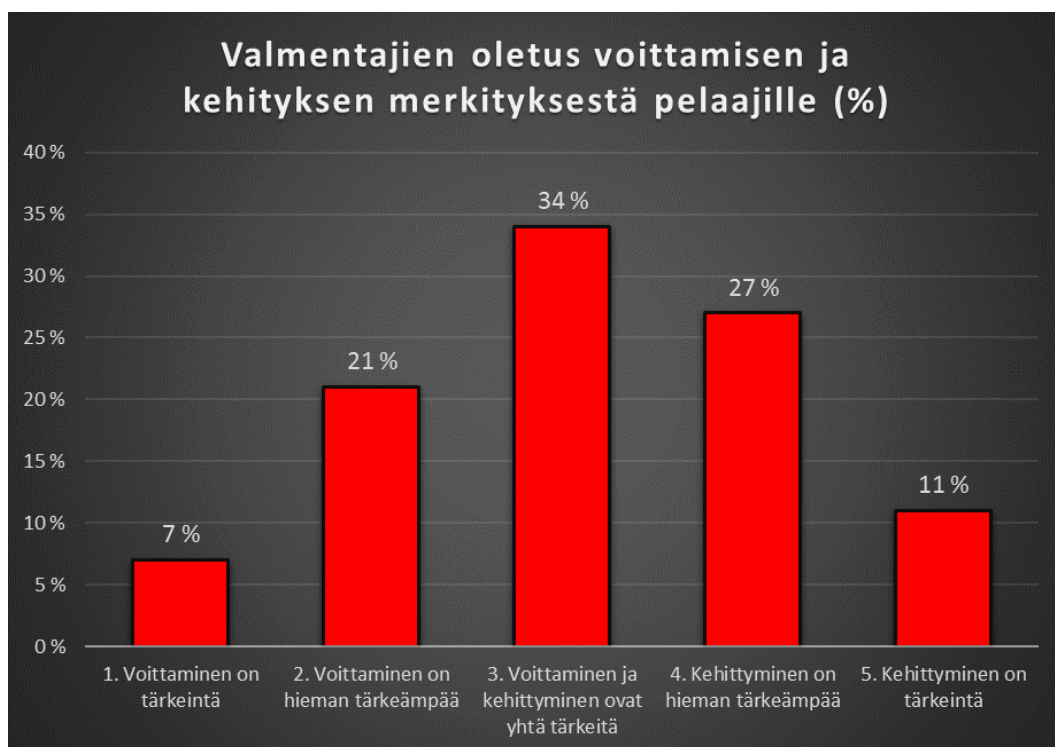
Käytöstapoja. Harrastuksen kautta pelaajien koettiin saavan käytöstapoja.

”...hyviä käytöstapoja.”

Erityisesti valmentajien vastauksissa nousivat esille kolme teemaa. Nämä olivat kaverit, liikunta ja sosiaaliset taidot. Kaverit teemana nousi esille myös pelaajien vastauksissa (ks. luku 8.1.5). Vastausten perusteella merkittävimmät asiat mitä lapsi saa harrastukseltaan ovat kaverisuhteet, sekä sosiaaliset taidot. Teorian mukaan erityisesti lasten kaverisuhteet ovat tärkeä osa heidän kehitystään ja merkittävä tekijä sosiaalisten taitojen oppimisessa (ks. luku 2.4).

8.2.2 Valmentajien näkemys voittamisen ja kehityksen merkityksestä pelaajille

Valmentajilta kysyttiin, kuinka he olettivat pelaajan ajattelevan voittamisen ja kehityksen merkityksestä. Vastaukset ilmoitettiin valitsemalla luku 1–5 (ks. liite 4) siten, että luku 1 tarkoitti voittamisen olevan tärkeintä, ja luku 5 kehittymisen olevan tärkeintä (ks. kuvio 10).

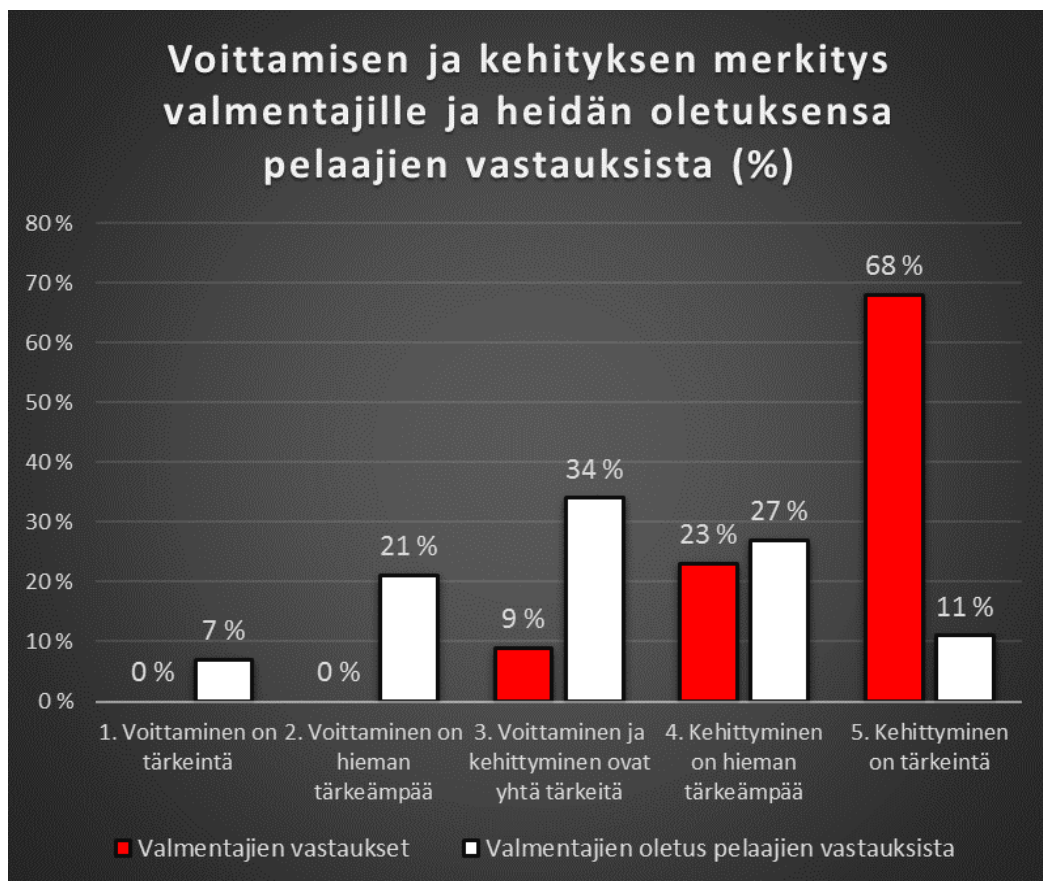

Kuvio 10. Valmentajien vastausten jakautuminen prosentuaalisesti voittamisen ja kehityksen merkityksestä pelaajille

Isoin ryhmä vastaajista koki, että pelaajille voittaminen ja kehittyminen ovat yhtä tärkeitä. Teorian mukaan voittamisen oletetaan aikuisten toimesta olevan lapsille urheilussa toiminnan tavoite ja tarkoitus (ks. luku 3.3.1). Enemmistö valmentajista oletti kehityksen olevan pelaajille yhtä tärkeää (34 %) tai tärkeämpää (28 %) kuin voittamisen.

8.2.3 Valmentajien henkilökohtainen näkemys voittamisen ja kehityksen merkityksestä

Junior Sportin valmentajilta kysyttiin myös heidän henkilökohtaista näkemystä voittamisen ja pelaajien kehityksen tärkeydestä. Vastaukset ilmoitettiin valitsemalla luku 1–5 (ks. liite 4) siten, että luku 1 tarkoitti voittamisen olevan tärkeintä, ja luku 5 kehittymisen olevan tärkeintä. Kuviossa 11 on esitetty valmentajine mielihilpe voittamisen ja kehittymisen merkityksestä ja vertailun vuoksi kuviossa on myös valmentajien oletus pelaajien vastauksista.

Kuvio 11. Valmentajien vastaukset voittamisen ja kehityksen merkityksestä

Saadut vastaukset erosivat siitä, kuinka valmentajat olettivat pelaajien kokevan henkilökohtaisen kehityksen ja voittamisen merkityksen (ks. luku 8.2.2). Huomioitavaa on kuinka yksikään valmentaja ei henkilökohtaisesti koe voittamisen olevan kehitystä merkityksellisempää. Vastaukset viittaavat teorian mukaan siihen, että valmennuksella pyritään luomaan tehtäväsuuntautunut motivaatio ilmapiiri, joka tukee yksilön kehitystä liikunnallisesti ja lajikohtaisesti (ks. luku 3.2.3). Valmentajien näkemys kehityksen merkityksen tärkeydestä on linjassa teoriassa esitettyyn Vaasan Sportin junioreiden strategiaan, jonka painopisteenä on pelaajien innostaminen niin että kehittyminen on voittoa tärkeämpää. (ks. luku 4.4).

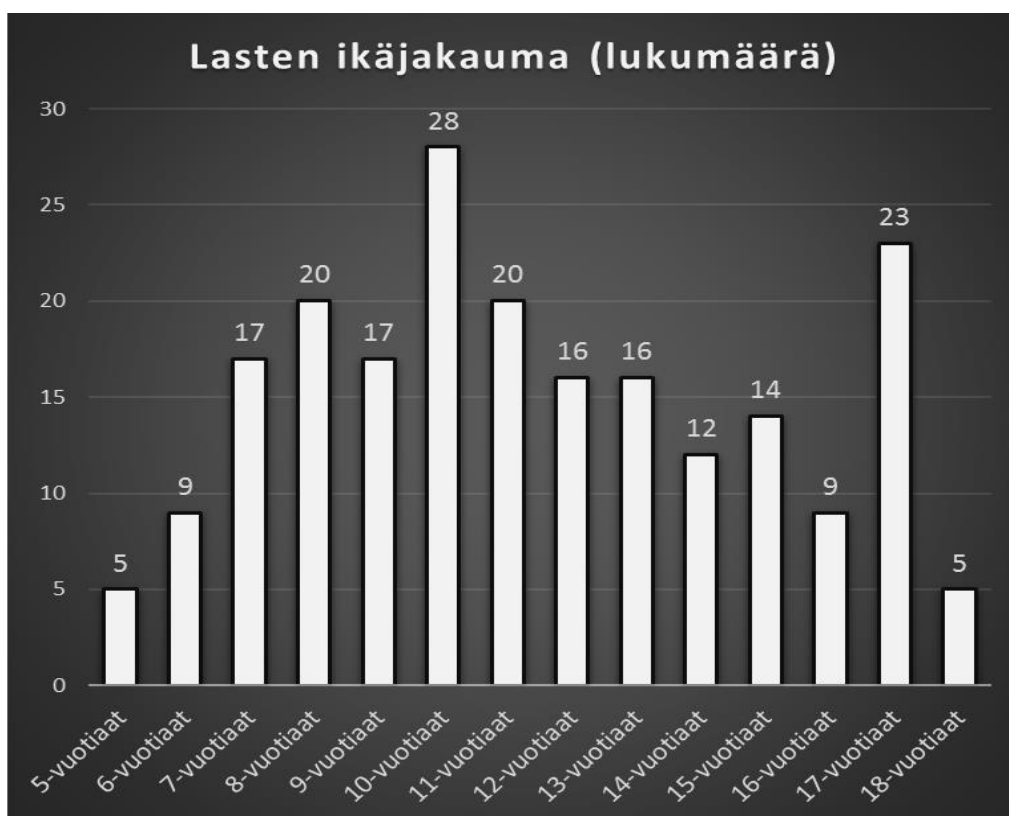
8.3 Vanhempien vastaukset

Kysely tehtiin seurassa harrastavien lasten vanhemmille. (ks. luku 5.2 & liite 2). Kyselyyn vastasi 181 vanhempaa. Vanhemmilta kysyttiin heidän jääkiekkoa harrastavien lasten iät, mitä he ajattelevat lapsensa saavan harrastuksensa kautta,

vanhempien näkemys voittamisen ja kehityksen merkityksestä, sekä kuinka he ajattelevat pelaajan kokevan voittamisen ja kehityksen merkityksen.

8.3.1 Lasten iät

Ensimmäisenä vastaajaryhmältä kysyttiin heidän jääkiekkoa harrastavien lastensa ikää. Vastausten perusteella lasten kokonaismääräksi saatiin 211, joiden ikäkauma tulee esille alla olevassa kuviossa (ks. kuvio 12).

Kuvio 12. Lasten lukumäärät ikäluokittain

Suuri ikäryhmä saaduista vastauksista oli 10-vuotiaat (28). Toiseksi suurin ikäluokka saaduista vastauksista oli 17-vuotiaat (23). Pienimmät ikäryhmät saaduista vastauksista olivat 5-vuotiaat (5) ja 18-vuotiaat (5).

8.3.2 Mitä vanhemmat ajattelevat lapsen saavan harrastukseltaan Junior-Sportissa?

Junior Sportissa jääkiekkoa harrastavien pelaajien vanhemmilta kysyttiin ensimmäiseksi, mitä he ajattelet lapsen saavan harrastuksensa kautta. Jokainen 181 kyselyyn vastannutta mainitsi vastauksessaan vähintään yhden asian mitä he ajattelevat lapsen saavan harrastukseltaan. Vastauksista saatiin yhteensä 413 ilmaisua (ks. kuvio 13).

Kuvio 13. Mitä vanhemmat ajattelevat lapsen saavan harrastukseltaan

Kavereita. Eniten vanhemmat ilmaisivat vastauksissaan harrastuksen kautta lapsen saavan kavereita.

” ...kivoja kavereita.”

” ...pelata kavereitten kanssa.”

”...kaveri porukka laajenee.”

”...saman henkisiä kavereita.”

Liikuntaa. Useat vastaajat nimesivät vastauksissaan liikunnan.

”Ajatus liikunnan tärkeydestä jo pienestä pitäen.”

”...liikkumisen iloa.”

”...liikunnallisen elämäntavan.”

Sosiaalisia taitoja. Vastauksissa tuotiin usein esille harrastuksen kautta mahdollisuus oppia ja kehittää sosiaalisia taitoja.

”...sosiaaliset taidot kehittyvät.”

”...sosiaalisia taitoja (muiden huomioonottaminen).”

Kehitystä. Osa vanhemmista koki lasten kehittyvän lajitaidollisesti harrastuksensa avulla.

”Osana joukkuetta kehitty...”

”Pelisilmä kehitty.”

”Pelillistä kehitystä.”

”...mahdollisuus kehittyä.”

Kokemuksia. Vastauksissa tuotiin esiin lapsen saavan kokemuksia harrastuksessa.

”Uusia kokemuksia.”

”Onnistumisen kokemuksia...”

”Kokemuksia hienon lakin parissa.”

Harrastuksen. Osa vastaajista ilmaisi harrastuksen asiaksi mitä lapsi saa seurassa jääkiekkoa pelaamalla.

”Harrastaa sitä mistä tykkää.”

”Harrastuksen, jota toivottavasti harrastaa vielä 30 v päästä.”

Tunteita (iloa/pettymyksiä). Pieni osa vastaajista ajatteli lapsen saavan harrastuksesta tunteita, niin iloa kuin pettymyksiä.

”...iloa, pettymysten sietokykyä.”

”iloa ja oppia myös häviämään.”

Lajia. Jotkut vastaajista nimesivät vastauksessaan lajin.

”...jäähkiekkoa lajina.”

Kilpailua. Pieni osa vastaajista ilmaisi kilpailun harrastuksen kautta saatavaksi asiaksi.

”...haasteita kilpailemiseen.”

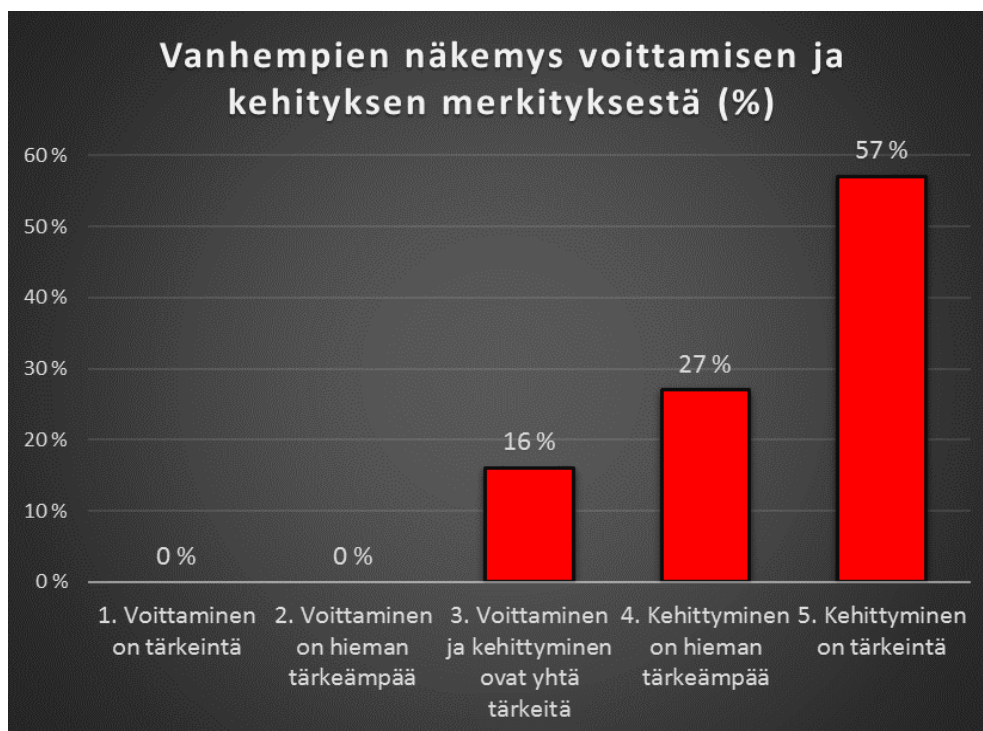
Ammatin. Harrastuksen ajateltiin vastauksissa tarjoavan lapselle mahdollisuuden saada siitä ammatin tulevaisuudessa.

”...mahdollisuuden olla isompana huippupelaaja.”

Vanhemmat odottavat lasten saavan kavereita harrastuksensa kautta. Tätä näkemystä tukevat myös valmentajien ja pelaajien vastaukset samaan kysymykseen, joissa nostettiin kavereiden merkitys suureen rooliin vastausmäärien mukaan (ks. luvut 8.1.5, 8.2.1). Liikunnallinen harrastus kehittää lasta niin fyysisesti, henkisesti ja lisäksi myös sosiaalisia taitoja (ks. luku. 3.1). Lisäksi erilaiset kokemukset joita saadaan harrastuksen kautta, tukevat lasten kasvuprosessia. Tämän positiivisen vaikutuksen lapsen kasvulle ja kehitykselle vanhemmat tiedostavat vastausten perusteella. Mielenkiintoinen huomio on myös se, kuinka vain yksi vastaajista ajattelee lapsen saavan harrastuksen kautta ammatin. Vastauksien perusteella vanhemmat ovat kenties tietoisia siitä kuinka pieni mahdollisuus ammattilaisuuden saavuttaminen lopulta on (ks. luku 3.5).

8.3.3 Vanhempien näkemys voittamisen ja kehityksen merkityksestä

Vanhemmilta kysyttiin voittamisen ja kehityksen merkityksestä, samoin kuin harrastajilta ja seuran valmentajilta. Vastaukset ilmoitettiin valitsemalla luku 1–5 (ks. liite 2) siten, että luku 1 tarkoitti voittamisen olevan tärkeintä, ja luku 5 kehittymisen olevan tärkeintä (ks. kuvio 14).

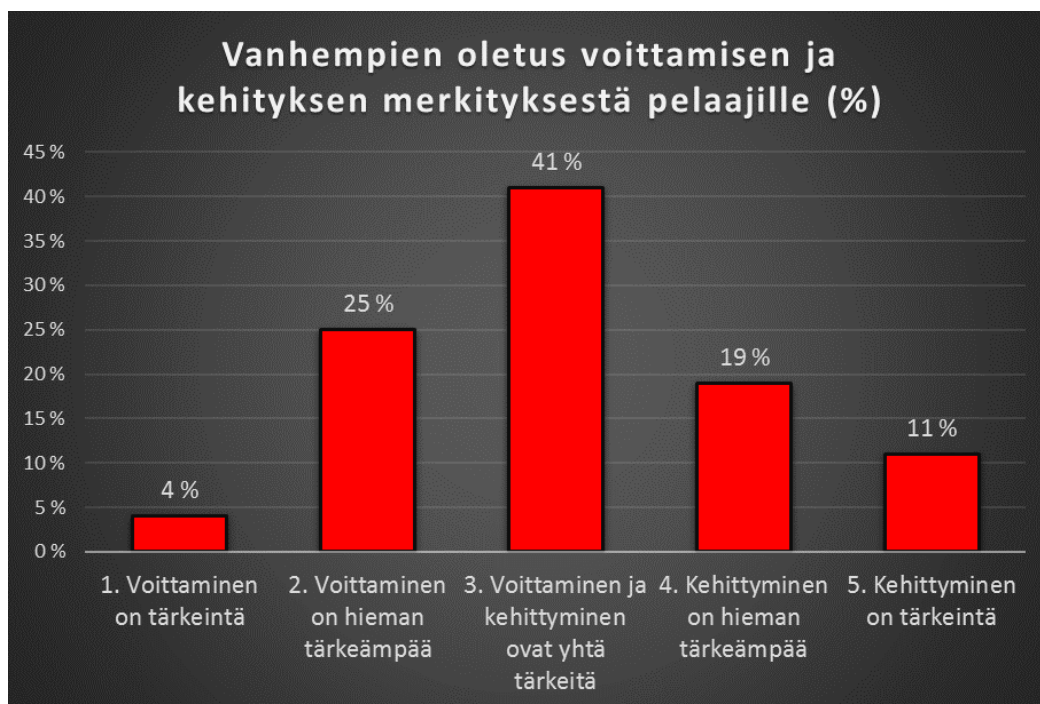
Kuvio 14. Vanhempien vastaukset voittamisen ja kehittymisen merkityksestä

Vastaajat kokivat henkilökohtaisen kehityksen voittamista tärkeämmäksi seikaksi lasten harrastuksessa. Kysymyksen vastaukset olivat samankaltaisia pelaajien ja valmentajien vastausten kanssa (ks. luvut 8.1.6, 8.2.3).

8.3.4 Vanhempien näkemys miten pelaajat kokevat voittamisen ja kehityksen merkityksen

Kyselyyn vastanneilta vanhemmilta kysyttiin sama kysymys kuin seuran valmentajilta (ks. luku 8.2.2). Kysymyksenä oli, kuinka vanhemmat ajattelevat pelaajan kokevan voittamisen ja kehityksen tärkeyden. Vastaukset ilmoitettiin valitsemalla

luku 1–5 (ks. liite 2) siten, että luku 1 tarkoitti voittamisen olevan tärkeintä, ja luku 5 kehittymisen olevan tärkeintä (ks. kuvio 15).

Kuvio 15. Vanhempien oletukset voittamisen ja kehittymisen merkityksestä pelaajille

Kuviosta 15 selviää vanhempien näkemys siitä, kuinka he uskovat pelaajien kokevan voittamisen ja kehittymisen merkityksen. Vanhemmat olettivat voittamisen olevan pelaajille tärkeämpää, kuin mitä se pelaajien omien vastausten mukaan oli (ks. 8.1.6). Enemmistö vastaajista (41 %) koki voittamisen ja kehittymisen olevan pelaajille yhtä tärkeää.

8.3.5 Vanhempien palaute seuralle

Kyselyn loppuun vanhemmille annettiin mahdollisuus antaa palautetta ja kehittämisehdotuksia koskien seuran toimintaa. Vanhemmista palauteosioon vastasi 177 (ks. kuvio 16).

Kuvio 16. Vanhempien palautteen jakautuminen

On kehitettävää. Alaluokiksi tuli seuran toiminta, ryhmät/joukkueet, aikataulut, harjoittelu, valmennus, sekä pelaaminen.

Seuran toiminta. Vastauksissa harrastavien lasten vanhemmat toivat esiin tarpeen muuttaa tai parantaa seuran toimintaa.

”Tiedottamisessa vanhemmille olisi parannettavaa.”

”Seuran puolesta tulisi olla enemmän valvontaa, miten ikäluokassa toimintaa viedään eteenpäin.”

”Syrjäytymisen ja kiusaamisen välttämiseksi seuralla pitäisi olla ohjelma ja aikaa keskustella ja käydä näitä läpi pelaajien kanssa kauden aikana ei riitä yksi kerta.”

”Vanha toimiva toimintastrategia. Oikeudenmukainen ja reilu kohtelu kaikille lapsille.”

”Arvot ja niistä viestiminen olematonta, Seuran linja (jos sitä nyt on) ei tue kilpakiekkoa, ei ole identiteettiä eikä harjoittelukulttuuria.”

”Tasapuolisella ja monipuolisella ajatusmallilla seura varmistaa suuren määrän aktiivisia junioreita myös vanhempiin ikäryhmiin.”

”Seuran tavoitteet eivät ole suhteessa johtamiseen ja luotuihin edellytyksiin.”

”Avoimuus pelaajille ja vanhemmille. Joukkueen johdolta selitystä tehdyistä ratkaisuista. Olematon yhteydenpito...”

”Sähköpostitulva on ajoittain rasittavaa. Toimintaa ja tulevia tapahtumia voisi suunnitella paremmin etukäteen...”

”Antakaa kaikille tasapuolinen mahdollisuus harrastaa lapsille jääkiekon Vaasassa. Nyt tehdään "sopimuksia" tietyille pelaajille. Tämä ei ole Oy, tämä on harrastetoimintaa, RY!”

”Hyvän seuran ominaisuuksia; toiminta avointa ja päätökset läpinäkyviä, reilu ja tasa-arvoinen toiminta niin pelaajien kuin vanhempienkin suuntaan.”

Valmennus. Useat vanhemmat antoivat palautetta seuran valmennuksesta ja sen tavoista.

”Enemmän henkistä valmennusta.”

”Positiivinen, kannustava valmennus ja sparraaminen ja myös välillä henkilökohtaista ohjausta olisi toiveena.”

”Kommunikaatiota valmennuksen ja vanhempien välillä tulee kehittää...”

”Valmennuksen palaute pelaajalle erittäin huonolla tasolla.”

”...valmentajien osaaminen ja vaatimustaso vaihtelee isosti...”

”Tarvitaan valmentajia jotka osaa käsitellä poikia antaa tukea ja turvaa...”

”Valmentajien kasvatustaidot ja sitä kautta käyttäytyminen pitäisi myös olla seuran arvojen mukaista. Nykyään monessa tapauksessa ei todella ole. Tietääkö seura ja sen palkoilliset henkilöt mitä joukkueissa tapahtuu?”

”Valmennukseen satsaaminen ja sitä kautta pelaajien kehittäminen voittamisen sijaan...”

”Valmennusporukalla kussakin joukkueessa pitäisi olla täysin sama linja...”

”Valmentajan on annettava myös positiivista palautetta.”

”Keskusteluyhteys valmentajien ja pelaajan sekä vanhempien kanssa veisi toimintaa enemmän me-henkiseksi, jolloin myös vastoinkäymisten käsittely rakentavasti ja toimintaa kehittävästi olisi mahdollista.”

”Mera kunniga och intresserade tränare.”

”Vanhemmat pois valmennuksesta. Valmentajille koulutusta pikkujunnuita lähtien, sekä jääkiekkoon pelinä että fysiikkavalmennukseen mm. fyysisen kehityksen eteneminen ikäkausittain + tekninen osaaminen fyysisissä harjoituksissa, että valmentajat osaavat opettaa ja valvoa oikeita suorituksia, jotta välttyään vammoilta ja vääränlaiselta kuormittamiselta.”

”Enemmän palautetta valmentajilta pelaajalle. Ruusut sekä risut.”

Ryhmät/joukkueet. Ikäluokat ja niiden ryhmät ja joukkueet olivat esillä palautteiden vastauksissa.

”Ehdottomasti jo E-ikäluokista alkaen tasoryhmät.”

”Entisestään kavereihin tutustumista, meidän porukan/me-hengen luomista.”

”Ei enää älyttömiä ideoita tasaväkisistä joukkueista ym., jossa kärsii harrastelijat sekä kilpailulliset pelaajat.”

”Joukkue iltoja, yhdessä muutakin tekemistä kuin jääkiekon peluu.”

”Motivaatioryhmä niille, jotka haluavat jo pienenä panostaa vielä enemmän.”

”Nuorten pelaajien kierrättäminen esim. AAA- ja AA-joukkueiden välillä. Välillä tuntuu siltä, että jo 10-vuotiaista on, päätetty kuka on hyvä ja kuka kuuluu kärkikastiin, vaikka tutkimukset osoittavat, että välttämättä vielä 15-vuotiaistakaan ei voi sanoa kenestä loppujen lopuksi tulee huippu-urheilija. Suhteita joukkueen tai ikäluokan sisällä voisi tiivistää tekemällä jotain yhdessä myös treenien ulkopuolella ja opettamalla kaikille, että kavereita tervehditään, kohdellaan hyvin ja kannustetaan, kaikki ovat yhtä ja samaa porukkaa. Niille, jotka haluaisivat harrastaa ja harjoitella enemmän, pitäisi antaa siihen mahdollisuus.”

”Tasojoukkueet pikkujunioreihinkin. Näin kaikki saavat kiekkoa ja saavat pelata tasoisiaan vastaan.”

”...joukkueet tehdään / muodostetaan niistä ns. parhaista pelaajista. Toki joukkueiden teko sellaisiksi, että jokaisella mahdollisuus niissä kehittyä. Ei liian suuria taitoerojakaan. Haastettahan siinä on mutta aina samat joukkueessa eivät myöskään opi tuntemaan suurta osaa koko joukkueesta, kun aina pelaavat keskenään yhdessä.”

”Seura voisi palata takaisin tasojoukkueisiin. Kun saa pelata oman tasoistensa kanssa kehittyä pelaajana kaikkein parhaiten. Lapselle on oman käsityksemme mukaan myös mielekkäintä pelata oman tasoistensa pelaajien kanssa jolloin saa osallistua peliin ja saa onnistumisia.”

”Jokainen saa pelata meininki on tärkeää nuoren itsetunnolle.”

”Ottakaa joukkue jälleen tärkeäksi kokonaisuudeksi. Eikä pelkästään muutamaa pelaajaa.”

”Voittavassa ja tavoitteellisessa joukkueessa on myös helpompi kehittyä yksilönä.”

”SM-tason valmentajan pitää pystyä kertomaan ja antamaan palautetta pelaajalle ainakin kerran kaudessa, henkilökohtaisesti, edes yrittää.”

”Tasoryhmät heti kiekkokoulun jälkeen. Opettaa lapsille kilpailuhenkisyitä. Hyvällä tsempillä pitää olla mahdollisuus nousta tasolta toiselle.”

”Pelaajapolut takaidin käyttöön! Pelattas omantasosten pelaajien kanssa oikeassa sarjassa! Ei liian kovassa tasossa.”

”Tasojoukkueet, jossa pelaajat pääsevät pelaamaan tasoistensa kanssa. Sillä tämä on ainoa oikea malli kehittymiseen.”

”Tasojoukkueet säilytettävä, jos sillä on aloitettu, sosiaaliset joukkueet eivät toimi, jos muut seurat eivät samaoilla arvoilla - on epäreilua ja vaarallista kun eritasoisia pelaajia.”

Harjoittelu. Palautteessa yksi esille noussut teema koski harrastajien harjoittelua ja siihen liittyvät erilaiset harjoittelutavat ja käytännöt.

”Enemmän jääaikaa eli enemmän jääharjoituksia. 2 krt viikossa on liian vähän.”

”Enemmän laukaisu ja luistelutekniikkaan ja asennon korjaamista. Nuorena opittua on myöhemmin mahdoton korjata. Odotetaan liikaa että kiekkoja ammutaan kotona. Harjoitellaan enemmän pelinkautta pelaamalla ja opastamalla. Tehokas jääajankäyttö/harjoitteet.”

*”...pitäisi painottaa enemmän kehonhuollon merkitystä kuten venyttelyä liikkuvuusharjoittelua ja keskivartalon hallinta esim. pilateksen tai vastaa-
van tyyppisen harjoittelun avulla.*

”Niille, jotka haluaisivat harrastaa ja harjoitella enemmän, pitäisi antaa siihen mahdollisuus.”

”Luisteluun vois mielestäni panostaa enemmänkin. Yksittäisten pelaajien kehittäminen, jos jollain jokin osa-alue heikompi niitä vois yrittää kehittää, antaa vaikka ohjeita pelaajalle kotiin mitä vois tehdä, että kehitty ko. osa-alueella.”

”Enemmän taitojen opettelua...”

”Harjoituksissa voisi edes yrittää puhua ruotsia täysin ruotsinkielisille pikkulapsille (eli jokaisessa ikäryhmässä vähintään yksi valmentaja joka todellakin puhuu ruotsia kentällä jokaisessa harjoituksessa).”

”...erityisesti yläkouluaikana moni lopettaa syystä, että on liian paljon ja kovia treenejä.”

”Huomattavasti enemmän satsausta kehon huoltoon. Olisi syytä satsata siihen yhtä paljon kuin valmennukseen, jotta rasitusvammoilta vältyttäisiin. nykyisin esim. Venyttely ja syvävenyttely on melkein lapsen oman viiteliäisyyden varassa.”

”...psykkistä valmennusta, luoda henki, että me osataan. Jäällä erilaisia sukelluksia ja hyppyjä mitä venäjän jääkiekkojuniorit tekevät jo 8 vuotiaina. Niistä uskoisin ketteryyden kehittyvän. Samoten painiharjoitteet auttavat ketteryydessä.”

”Jääharjoittelua lisää, jos halutaan oman seuran kasvatteja liigaan.”

”Vapaaehtoinen ylimääräinen taitotreeni nuorille pelaajille. henkilökohtaisten taitojen harjoittelu. Esim laukaisutaidon ja kiekonhallinnan opettelua.”

”Enemmän ohjattuja luistelutreenejä sekä tavoitteellisille mahdollisuus lisää harjoituksiin.”

”Henkilökohtaiset palautteet (+ ja -) pelaajille ennen kautta ja kauden aikana/lopulla ja enempi "kiinnostusta" pelaajaa kohtaan (miten menee/mitä kuuluu).”

”Seurassa pelaaville junnuille maksullinen vuoro koulun jälkeen (jäällä tai salissa) jossa eri teemoja. Teemat liittyisi tekniikkaan (luistelu, mailan käsittely) tai jääkiekkoa tukeviin oheisharjoituksiin.”

Aikataulut. Vanhemmat nostivat esille tarpeen muuttaa toimintaan liittyvät aikataulutukset ja suunnitelmat.

”Aikataulujen muutokset tulevat joskus hyvin nopealla aikataululla. Perheiden elämä on nykyään tiukasti aikataulutettua, että pikaisia muutoksia joskus vaikea toteuttaa, lapsi joutuu sitten kärsivän rooliin.”

”Kausi saisi olla pidempi. Yli 6 kk tauko on liian pitkä aika.”

”Toimintaa ja tulevia tapahtumia voisi suunnitella paremmin etukäteen, siten että jo syksyllä saisi jonkunlaisen kausisuunnitelman jossa olisi pää-tapahtumat, myyjäiset, jne.”

”Jääaikoja lisää, whl:lle oikeat lepakkovuorot ja juniorsportille enemmän aikoja. Lapsissa on tulevaisuus ja aikuiset jotka, harrastaa voi tulla myöhänkin hallille.”

”Jäävuorojen harkka-aikojen vaihtuminen usein ei ole hyvästä, kun tämän ikäisillä on vielä muitakin harrastuksia.”

”...aikataulut ajoissa ja infot myös vanhemmille, jotta pystyy järkätä työasiat ja kускаamiset ym.”

Pelaaminen. Useiden vanhempien palautteessa aiheena oli pelaaminen.

”Teroittaa sekä vanhemmille että valmennuksella ettei lasta opeteta häviämisen ja voittamisen jujua...”

”Mahdollisimman nopeasti pelaamaan pelejä muiden seurojen kanssa...”

”Kaikkien pelaajien pitäisi saada oman tasoisia pelejä enemmän.”

”Tasapuolista peluutusta...”

”Pelin aikana voittaminen voi olla tärkeää mutta heti kun peli on ohi, pelaajaa ei kiinnosta kumpi voitti. Huomaa kyllä että kivaa oli meni miten meni. Tätä ei pidä seuran muuttaa mihinkään.”

”Pelaajan saaminen ja niiden jakaminen ei saa olla suhteista, pelaajan vanhemman siteistä valmennukseen / huoltoon yms. kiinni. Eli pelaaja tulisi jakaa pelaajan taidon mukaan.”

”Jokainen saa pelata meininki on tärkeää nuoren itsetunnolle.”

”Tällä hetkellä ainakin tässä ikäluokassa ei pelata joukkuepeleitä vaan kiinnitetään huomio ainoastaan hyökkääjiin.”

”...”pelipäivät” voisivat olla ns. tasoryhmäpelejä, niin hiukan jäljessä olevatkin pystyvät paremmin osallistua peliin.”

”Sopivasti haasteita jokaiselle pelaajalle, mahdollisuus kehittyä mm. joustavalla peluuttamisella esim. vanhempien joukkueessa myös kokeiluluonteisesti.”

”Miksi annetaan lupauksia peluuttamisista, joita ei pidetäkään?”

Tyhjää/ei osaa sanoa. Vastausten alaluokiksi tuli ei osaa sanoa ja tyhjä.

Ei osaa sanoa. Pieni osa vastaajista ei osannut antaa palautetta.

”En osaa sanoa...”

Tyhjää. Suurin osa tyhjä/ei osaa sanoa vastanneista jätti kysymykseen vastaamatta.

Ei ole. Vastausten samankaltaisuuden vuoksi erillistä jakoa alaluokkiin ei voida tehdä.

”Hyvä se on niin kun se on”

” De gör ett jättebra jobb redan nu! Stort tack!”

Vastauksissa huomio kiinnittyy erityisesti palautteeseen koskien valmennusta. Useat vastaajat tuovat esiin, että lapset eivät saa tarpeeksi tukea ja palautetta valmentajiltaan. Erityisesti palautteen saanti on pelaajan kehityksen (ks. luku 3.3.1) ja motivaation (ks. luku 3.2) kannalta erityisen tärkeää. Pelaajien huomiointi ja tukemine nostetaan myös esille seuran strategiassa (ks. luku 4.5). Palautteen pohjalta voidaan olettaa, ettei tämä ajatus täysin toteudu.

Seuran arvoista ja strategiasta annettiin myös useita palautteita. Osa vanhemmista koki tasojoukkueen poistot negatiivisena, osa koki muutoksen hyvinkin positiivisena muutoksena. Huomiota herättää kuitenkin erityisesti se, ettei palautteen mukaan kaikilla vanhemmilla ole selvillä seuran arvot, tai sen toiminta strategia, jonka pohjalle seuran toiminta rakentuu. Mistä tämä johtuu, siihen ei vastausten perusteella ole löydettävissä vastausta, kuitenkin seuralla on vastuu tiedottamisesta, joka myös koskee sen toimintaa ja arvojen esille tuontia (ks. luku 4.5.3).

8.4 Voittamisen ja kehityksen merkityksen vertailu vastaajaryhmittäin

Kuviossa 17 näkyy vertailun vuoksi pelaajien, valmentajien, vanhempien vastaukset voittamisen ja kehityksen merkityksestä sekä valmentajien ja vanhempien oletus pelaajien vastauksista. Vastaukset ilmoitettiin valitsemalla luku 1–5 (ks. liite 2,3,4) siten, että luku 1 tarkoitti voittamisen olevan tärkeintä, ja luku 5 kehittymisen olevan tärkeintä (ks. kuvio 17).

Kuvio 17. Ryhmien vastausten jakautuminen voittamisen ja kehityksen merkityksestä

Kuviosta 17 selviää pelaajien, valmentajien, vanhempien vastaukset voittamisen ja kehityksen merkityksestä sekä valmentajien ja vanhempien oletus pelaajien vastauksista.

Vastaajaryhmistä vanhemmat ja valmentajat kokivat henkilökohtaisesti, että voittaminen ja kehittyminen ovat yhtä tärkeitä, tai että kehityksen olevan voittoa tärkeämpää. Yli puolet vastanneista valmentajista ja vanhemmista koki kehityksen tärkeimmäksi. Pelaajilla vastaukset jakoutuivat tasaisemmin. Vanhemmat ja valmentajat kokivat vastausten perusteella voittamisen olevan pelaajille tärkeämpää henkilökohtaisen kehityksen sijasta. Tukea tähän ajattelutapaan antaa myös teoria (ks. luku 3.3.1), jonka mukaan usein lapsien ajatellaan tavoittelevan ensisijaisesti voittoa liikuntaharrastuksissaan. Pelaajat eivät kuitenkaan vastanneet täysin vanhempien ja valmentajien odotusten mukaisesti (ks. kuvio 17). Vastaukset ovat selvästi jakautuneet eri tavoin. Kyselyyn vastanneista pelaajista 2 % koki voittamisen tärkeämmäksi seikaksi. Vastanneista vanhemmista yhteensä 29 % oletti pelaajien

jien arvostavan voittoa hieman tärkeämmäksi, tai tärkeämmäksi asiaksi kuin kehittymisen. Valmentajilla tämä vastaava luku oli 28 %.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen kohderyhmien vastauksia tutkimalla ja vertailemalla löydettiin erilaisia näkemyksiä siihen miksi lapset ja nuoret harrastavat jääkiekkoa Vaasan Sportin Juniorit Ry:n piirissä ja minkälaisia odotuksia heillä itsellään, heidän vanhemmillaan ja valmentajillaan on harrastusta kohtaan. Tutkimuksessa saadut vastaukset tukivat aiempien tutkimusten tuloksia siitä, että tärkeimmät syyt lasten ja nuorten harrastamiselle on harrastuksen mielekkyys, lajin kiinnostavuus sekä erityisesti sitä kautta saadut kaverit ja heidän kanssaan vietetty aika. Toiseksi tärkeäksi odotukseksi kaikissa vastaajaryhmissä nousi henkilökohtainen kehittyminen jääkiekossa. Vanhemmat ja valmentajat kokivat lisäksi sosiaalisten taitojen, kuten tiimissä toimimisen kehityksen tärkeäksi. Vastausten perusteella voidaan päätellä, että seuran toiminta vastaa pelaajien ja heidän vanhempiensa odotuksia ja tukee pelaajien kehitystä ja luo ilmapiirin jossa pelaajat ovat sisäisesti motivoituneita.

Enemmistö kyselyyn vastanneista pelaajista ei kokenut harrastuksessaan olevan minkäänlaisia negatiivisia tai epämieluisia asioita. Vastauksista voi tehdä sen johtopäätöksen, että harrastus on useimmille mielekästä, eikä sitä harrasteta vastentahtoisesti, esimerkiksi vanhempien toiveesta. Ne asiat mistä palautetta annettiin, koskivat harjoitusten toteutusta ja ajankohtia niiden järjestämiselle. Huomionarvoista on, ettei yksikään pelaaja nostanut vastauksissa esiin minkäänlaista kiusaamista tai ulkopuolisuutta, jota kuitenkin usein tapahtuu lasten ja nuorten toimissa tiiviisti yhdessä.

10 POHDINTA

Opinnäytetyömme prosessi alkoi, kun meille kerrottiin Vaasan Sportin juniorit Ry:n kaipaavan tutkimusta aiheesta miksi lapsi harrastaa jääkiekkoa kyseisessä seurassa ja toteutuuko seuran uudistettu strategia 2016–2020. Strategian toteutumisen tutkimista varten kehitimme kysymyksiä, jotka esitimme pelaajien lisäksi vanhemmille ja seuran valmentajille. Kiinnostuksemme aiheeseen kumpusi useammasta lähteestä. Yksi tärkeä tekijä oli meidän molempien kiinnostus liikuntaan, erityisesti joukkueurheiluun, josta meillä molemmilla on kokemusta eri lajeissa, niin harrastajina, kuin myös valmennuksen osalta. Liikuntaharrastukset, kuten myös muut harrastukset, tukevat lapsen sosialisatiota ja ovat oleellinen osa lapsen ja nuoren arkea ja vapaa-ajan viettoa ja myös tärkeä tekijä heidän kehittäjänä, tulevaisuutta ja aikuisuutta ajatellen. Lisäksi harrastukset tukevat lapsen sosialisatiota. Lisäksi koimme, että on mielekästä tarjota sosionomikoulutuksen mukana tuomaa osaamista ja ymmärrystä tutkimuksen muodossa perinteisen sosionomin työkentän ulkopuolelle.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että syitä harrastamiselle oli laaja kirjo, joista hyvin moni oli meille henkilökohtaisesti tuttuja huomiota ja tuntemuksia. Vahvinten esiin nousi harrastuksen sosiaaliset puolet, kuten kavereiden kanssa yhdessä harrastamisen tärkeys.

Voittamisen merkitys verrattaessa kehityksen merkitykseen oli yksi merkittävä teema ja pohja tutkimuksellemme. Kilpaurheilussa, sekä joukkuelajeissa usein voittamisen merkitys on hyvinkin suuri, se on kuitenkin näiden toimintojen päämääränä. Erityisesti lapselle voittamisen merkitys on hyvinkin merkittävä tekijä ja motivaation lähde. Suurin osa vastaajista oli yli 10-vuotiaita ja yksikään vastaaja ei kokenut voittamista merkittävämpänä asiana kuin henkilökohtainen kehittyminen. Harrastajat mahdollisesti myös tiedostavat, että kehitys on ainoa tie päästä eteenpäin valitsemassaan lajissa. Yksittäisten pelien voittamisella ei ole pitkällä aikavälillä merkitystä yksilön tulevaisuuden kannalta. Pelien voittaminen voi toisaalta kasvattaa lapsen itsetuntoa ja vahvistaa käsitystä ryhmätoiminnan voimasta ja omista kyvyistä. Lajissa kehittämisellä voi olla hyvinkin suuri merkitys yksilön

kannalta. Lajissa kehittyminen tuo mukanaan muitakin taitoja kuin vain yksin jääkiekkoon liitettyjä ominaisuuksia. Pelaaja oppii kehittyessään esimerkiksi kehon hallintaa, ryhmätoiminnan periaatteita, terveellisiä elämäntapoja, päätöksentekoa, vastuunkantamista, ja tavoitteisiin sitoutumista. Jääkiekko itsessään tarjoaa hyvin harvoille mahdollisuuden ammattilaisuudelle, eikä se pelaajien vastausten perusteella ollutkaan kovin suuri motivaation lähde. Toisaalta yhtenäistä motivaation lähde on mahdoton sanoa, sillä jokaista yksilöä motivoi kuitenkin erilaiset asiat ja motivaation lähde voi myös muuttua ajan myötä.

Kaikki ryhmät kokivat kehityksen merkityksen yhtä tärkeäksi tai vaihtoehtoisesti tärkeämmäksi, kuin voittamisen. Huolimatta tästä, useat vanhemmat ja valmentajat ajattelivat, että pelaajat mieltäisivät voittamisen tärkeämmäksi, kehityksen sijasta. Näin ei kuitenkaan ollut pelaajien vastauksien perusteella. On mahdollista, että aikuiset eivät täysin tiedä, mitä pelaajat hakevat harrastukseltaan. Aikuisten näkemys pohjautuu kuitenkin oletettavasti teoriassakin esitettyyn väitteeseen, jonka mukaan lapset ovat luonnostaan kilpailunhaluisia ja heidän usein oletetaan arvostavan voittamista ja pyrkivän saavuttamaan voitto kilpailutilanteissa. Pohdimme myös voisiko vastauksiin vaikuttaa se, että pelaajien on helpompaa vastata ideaalisesti anonymisti tuntemattomalle taholle ja onko asia lopulta niin, että vanhemmat ja valmentajat tuntevat lapset paremmin, koska ovat heidän kanssa jatkuvasti tekemisissä. Lisäksi on mahdollista, että vanhempien mielipiteet ja asenteet vaikuttavat pelaajien mielipiteisiin ja he ovat vastanneet kysymyksiin kuten he ajattelevat, että heidän pitäisi vastata.

Huomiota herättävä asia erityisesti palauteosioissa mielestämme oli vastaajien kokema valmentajilta ja seuralta saadun palautteen pieni määrä. Mistä tämä vähäisen palautteen määrä sitten johtuu ja mitä se kuvastaa? Palautteen merkitys pelaajan kehityksen osana ja tukevana tekijänä on teorian mukaan suuri. Miksi näin sitten on, jos kuitenkin palautteen merkitys on tiedossa ja sen vaikutukset yksilön kehitykseen? Yksilön kehitys ja sen tukeminen ovat mielestämme yksi seuran tärkeimpiä tehtäviä. Pohdimme sitä, että tässä olisi kyseessä yksilöiden näkemyseroista asian kohdalla. Jokainen lapsi ja nuori ovat yksilöitä ja heidän käsityksensä palautteen määrästä voi mahdollisesti vaihdella merkittävästi. Pohdimme

myös eri joukkueiden ja ikäluokkien välisiä eroavaisuuksia. Jokainen joukkue koostuu yksilöistä ja erilaisista persoonista, tämä koskee pelaajien lisäksi myös valmennusta. Valmentajat ohjaavat ja toimivat kukin yksilöllisesti, eivätkä kaikki anna mahdollisesti pelaajalle palautetta suurissa määrin. Kysymys voi myös olla siitä, että kaikki valmentajat eivät ole välttämättä myöskään sisäistäneet palautteen merkitystä pelaajille. Asiaan voi myös vaikuttaa suuret ryhmäkoot, jolloin yksilön huomiointi ja sen kautta ohjaus, sekä palautteen anto, voi mahdollisesti olla hankalaa.

Vastausten perusteella voidaan todeta, että vastaajaryhmät näkevät harrastuksen syyt ja sen tuomat asiat samoin keskenään. Se kertoo mielestämme siitä, että harrastuksessa ollaan mukana oikeista syistä, eikä sen kautta haeta sellaisia asioita joita se ei tarjoa. Toisin sanoen harrastamisen perimmäiset syyt täyttyvät ja tulevat toteen.

Yllättävää tutkimuksen vastauksissa oli myös se, että vain hyvin pieni osa vastaajista koki, että lapset saisivat mahdollisen ammatin harrastuksen kautta. Meillä oli ennen tutkimusta oletus, että tämä vastaus olisi ollut huomattavasti suurempi vastaajien keskuudessa. Pohdimme, että tämä kertoo siitä, että vastaajat tiedostavat harrastuksen kautta ammattilaisuuteen päätyminen hyvin pienen mahdollisuuden. Toki ammattilaisuudesta saa ja pitääkin voida haaveilla.

Tutkimuksen johtopäätöksissä nostimme esille sen, ettei negatiivisia asioita koettu lajista itsestään. Mielenkiintoista oli erityisesti se, että kiusaaminen ei negatiivisena asiana noussut ollenkaan vastauksissa. Isoissa ryhmissä kuitenkin usein esiintyy syrjintää ja kiusaamista, näin myös urheilujoukkueissa. Onko kyse siitä, ettei siitä haluta puhua? Edes vanhemmat eivät tuoneet tätä esille, vaikka useat nostivat esille teemoja, kuten joukkuehengen ja sosiaaliset taidot, joiden osana kiusaaminen usein myös on.

Vastauksia läpikäydessämme huomasimme, kuinka yllättävän suuri osa vastaajista antoi seuralle enemmän negatiivisen sävytteistä palautetta verraten positiiviseen palautteeseen, jota ei juurikaan ollut. Asiaan varmasti vaikuttaa se, että usein puutteet ja korjattavat asiat ovat helpommin löydettävissä, verraten positiivisiin

seikkoihin. Lisäksi palautteella usein halutaan muutosta johonkin olemassa olevaan, huonoksi koettuun asiaan, sen sijaan, että haluttaisiin varmistaa hyväksi koettujen asioiden säilyminen. Palaute itsessään kuitenkin on tärkeää, erityisesti seuran toiminnan kannalta. Sen avulla voidaan toimintaa aina mahdollisesti muuttaa ja täten parantaa entisestään lasten ja nuorten harrastusta. (Sen avulla voidaan kehittää ja tarvittaessa muuttaa toimintaa ja täten parantaa entisestään lasten ja nuorten harrastusta.)

Työssä koimme haasteellisena erityisesti saatujen vastausten jaottelu teemoihin. Haastavuutta lisäsi niin vastaajien suuri määrä, kuin myös se, että teetätimme kyselyn kolmelle kohderyhmälle. Erityisesti kyselyiden yhtenäistämässä oli haasteensa. Vanhemmille ja valmentajille ei kyselyn suunnittelu ollut vaikeaa, mutta kyselyn suunnittelu pelaajille toi haasteensa, sillä Vastaajien ikäjakauma, 7-18 ikävuoden välillä, oli kuitenkin melkoisen laaja. Luonnollisesti 7-vuotias ei pysty vastaamaan yhtä haastaviin ja pohdintaa vaativiin kysymyksiin kuin 18-vuotias. Mielestämme onnistuimme kuitenkin kysymysten muotoilussa hyvin.

Jatkotutkimuksena voisi toteuttaa samankaltaisia tutkimuksia muissa urheiluseuroissa ja selvittää sen avulla, että ovatko syyt harrastamiselle samoja lajista tai seurasta riippumatta ja vertailla eri lajeja keskenään. Lisäksi tutkimuksen avulla voitaisiin selvittää harrastajien motivaatiota, sekä kuinka toisissa seuroissa koetaan voittamisen merkityn verrattuna pelaajien kehitykseen. Jatkotutkimuksena voitaisiin toisaalta selvittää myös harrastajien tai toimijoiden motivaatiota missä tahansa harrastuksessa tai toiminnassa ja tutkia kohtaavatko toimintaan osallistuneiden tahojen näkemykset toiminnan syistä ja seurauksista.

LÄHTEET

Aarresola, O. 2015. Lasten ja nuorten monenkirjavat urheilupolut. Teoksessa Liikunta yhteiskunnallisena ilmiönä, 153–168. Itkonen, H. & Laine, A. Jyväskylän yliopisto. Liikuntakasvatuksen laitos.

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. 5.painos. Tampere. Vastapaino.

Allardt, E. 1985. Sociologi: Symbolmiljö, samhällsstruktur och institutioner. Tukholma. Almqvist & Wiksell Förlag AB.

Eskelinen, H & Karsikas, S. 2014. Tutkimusmetodiikan perusteet. Vantaa. Amk-Kustannus Oy. Tammertekniikka.

Eskola, J. 1995. Urheilu sosiaalista – mutta mihin? Teoksessa Liikkuva ihminen ja kasvatustieteet, 4–23. Suoranta, J & Eskola, J. Lapin yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta. Rovaniemi.

Harris, J.R. 2000. Kasvatuksen myytti. Helsinki. Hakapaino.

Hartup, W. 1989. Social relationships and their developmental significance. American Psychologist, 44, 120–126.

Heikkilä, T. 2005. Tilastollinen tutkimus. 5. –6. painos. Helsinki. Edita Publishing Oy.

Heino, S. 2000. Valmentautumisen psykologia: ”iloisemmin, rohkeammin, kehittyneemmin”. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Huotari, M. 2016. Huippu-urheilun myytit romuiksi: Lahjakkaasta lapsesta ei useinkaan kehity tulevaisuuden urheilutähteä. Suomen Kuvalehti. Verkkoartikkeli. Viitattu 5.9.2017. <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/huippu-urheilun-myytit-romuiksi-lahjakkaasta-lapsesta-ei-useinkaan-kehity-tulevaisuuden-urheilutahte/?shared=933618-e4f452de-999>

Jaakkola, T. 2009. Valmennuksen pedagogiikka ja didaktiikka lapsilla ja nuorilla. Teoksessa Lasten ja nuorten urheiluvalmennuksen perusteet, 333–347. Hakkarainen, H. Jaakkola, T. Kalaja, S. Lämsä, J. Nikander, A. & Riski, J. Lahti. VK Kustannus Oy.

Kelttikangas-Järvinen, L. 2010. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot. Helsinki. WSOY.

Laakso, A, Pohjavirta, A. 1991. Psykologian perusteet. 2.painos. Porvoo. WSOY.

Lamminaho, J., Piispanen, A. & Tervonen, T. 2009. Jääkiekko. Teoksesta Lasten ja nuorten urheiluvalmennuksen perusteet, 399–404. Hakkarainen, H. Jaakkola, T. Kalaja, S. Lämsä, J. Nikander, A. & Riski, J. Lahti. VK Kustannus Oy.

- Liukkonen, J., Jaakkola, T. & Soini, M. 2007. Oppimista tukeva motivaatioilmas-
to liikunnanopetuksessa. Teoksessa Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan, 157–
170. Heikinaro-Johansson, P & Huovinen, T. Helsinki. WSOY.
- Multimäki, K. & Venna, Y. 1971. Psykologian perustietoa ja käytäntöä. Porvoo.
WSOY.
- Mussen, P.H. 1981. Lapsen Psykologinen kehitys. 7.painos. Jyväskylä. K. J.
Gummerus Oy.
- Mäenpää, P. & Korkatti, S. Urheiluseurat 2010-luvulla. Ajatuksia seurojen kehi-
tyksestä ja kehittämisestä. SLU-Julkaisusarja 1/2012. Viitattu 20.8.2017.
<http://www.sport.fi/system/resources/W1siZiIsIjIwMTQvMDQvMTcvMTRfMjlfMTZfNDI1X1VyaGVpbHVzZXVYXRfMjAxMF9sdXZ1bGxhLnBkZiJdXQ/Urheiluseurat%202010-luvulla.pdf>
- Mäntylä, K. 2011. Miksi liikkumaan? Laadullinen tutkimus yhdeksäsluokkalai-
sten liikunnan harrastamismotiiveista ja harrastamattomuuden syistä. Jyväskylän
yliopisto. Liikuntatieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Rehunen, S. 1997. Terveys ja liikunta. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Närhi, A. & Frantsi, P. 1998. Psykkinen valmennus – järkeä ja sydäntä. Keuruu.
Otavan Kirjapaino Oy.
- Saaristo, K & Jokinen, K. 2013. Sosiologia. 1. –5. painos. Helsinki. Sanoma Pro
Oy.
- Salmivalli, C. 2008. Kaverien kanssa – vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys.
2.painos. Jyväskylä. PS-kustannus.
- SLU. 2010. Kansallinen liikuntatutkimus 2009–2010. Lapset ja nuoret. Suomen
Liikunta ja Urheilu Ry:n julkaisusarja 2010:7.
- Soininen, M. 1995. Tieteellisen tutkimuksen perusteet. Turun yliopiston täyden-
niskoulutuskeskus. Turku. Painosalama Oy.
- Szerovay, M. 2015. Liikunnan ja urheilun järjestökentän muutoksia. Teoksessa
Liikunta yhteiskunnallisena ilmiönä, 127–129. Itkonen, H. & Laine, A. Jyväsky-
län yliopisto. Liikuntakasvatuksen laitos.
- Turkka, I & Turkka, V. 2008. Icehearts – joukkue kasvun tukena. Jyväskylä. PS-
kustannus.
- Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki.
Tammi
- Vasarainen, J & Hara, A. 2005. Nuorten valmentaminen joukkuelajeissa. Helsin-
ki.Edita Publishing Oy.

Vaasan Sportin juniorit Ry. 2017a. Yleisinfoa Viitattu 23.8.2017.
<http://juniorsport.fi/seura/23405/yleisinfo>

Vaasan Sportin juniorit Ry. 2016b. Vaasan Sportin junioreiden uudistettu strategia 2016 – 2020. [PDF]

Vaasan Sportin juniorit Ry. 2016c. Valmennuksen käsikirja. [PDF]

Vehmas, H. 2015. Liikunnan ja urheilun harrastaminen. Teoksessa Liikunta yhteiskunnallisena ilmiönä, 185–200. Itkonen, H. & Laine, A. Jyväskylän yliopisto. Liikuntakasvatuksen laitos.

Woods, R.B. 2011. Social issues in Sport. 5–9. 2.painos. Champaign. Human Kinetics.

LIITE 1

Kyselyn tarkoituksena on tutkia harrastamista Vaasan Sportin Junioreissa.

Kyselyn ovat tuottaneet Vaasan ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat Jere Salomäki ja Marko Prusti. Kysely on osa opinnäytetyötä, jonka Vaasan Junior Sport on tilannut.

Kyselylomake lähetetään pelaajille, vanhemmille ja valmentajille.

Kyselyn vastaukset lukevat opinnäytetyön tekijät Jere Salomäki ja Marko Prusti, sekä Vaasan ammattikorkeakoulun lehtori Ahti Nyman. Aineisto tuhotaan, kun opinnäytetyö on valmis.

Valmis opinnäytetyö löytyy tekijöiden nimellä osoitteesta www.theseus.fi loppuvuodesta 2017.

Vastausaika loppuu 26.4.2017 klo 23.55!

LIITE 2

Kysely Vanhemmille

1. Pelaajan ikä?
2. Mitä ajattelet lapsen saavan Vaasan Sportin Junioreissa harrastamisesta?
3. Kumpi on mielestäsi tärkeämpää, voittaminen vai pelaajan kehittyminen asteikolla 1–5? (1 = voittaminen tärkeintä ja 5 = kehittyminen tärkeintä)
4. Kumman luulet olevan pelaajan mielestä tärkeämpää, voittaminen vai pelaajana kehittyminen asteikolla 1–5? (1 = voittaminen tärkeintä ja 5 = kehittyminen tärkeintä)
5. Kehittämisehdotuksia seuralle?

LIITE 3

Kysely pelaajille

1. Ikäsi?
2. Miksi harrastat jääkiekkoa?
3. Mikä harrastamisessa Junior Sportissa on sinulle mahdollisesti mielekästä?
4. Mikä harrastamisessa Junior Sportissa ei ole sinulle mahdollisesti mielekästä?
5. Mitä koet saavasi harrastukseltasi Junior Sportissa?
6. Onko sinulle tärkeämpää voittaminen vai pelaajana kehittyminen asteikolla 1–5? (1 = voittaminen tärkeintä ja 5 = kehittyminen tärkeintä)
7. Kehitysedotuksia seuralle?

LIITE 4

Kysely valmentajille

1. Mitä ajattelet lapsen/nuoren saavan harrastukseltaan?
2. Kumman luulet olevan pelaajan mielestä tärkeämpää, voittaminen vai pelaajana kehittyminen? (1 = voittaminen tärkeintä ja 5 = kehittyminen tärkeintä)
3. Kumpi on sinulle tärkeämpää, voittaminen vai pelaajien kehittyminen? (1 = voittaminen tärkeintä ja 5 = kehittyminen tärkeintä)